

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDÚFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA A BUDAPESTI FÜGGETLENSÉG-
GEL EGYÜTT 1 HÓRA 2 P 40 FILLÉR. EGYES
SZÁM: ÁRA HÉTKÖZNAP 10, VASÁRNAP 20 FILLÉR.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHALY.

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
JÓZSEF KIR. HERCEG-UTCA 16. TELEFON 23-48.
FIÓKKIADÓHIVATAL JÓZSEF KIR. HERCEG-U. 2.

(Trianon 15.) 1934. október 16.

Kedd

XXXVIII. évfolyam 243. szám

A burkolási járulékok ügyében nagyszabású kedvezményeket ért el a minisztériumban báró Vay László főispán

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Ismeretes, hogy a város a közelmúltban kibocsátotta a burkolási járulékok befizetésére vonatkozó fizetési meghagyásokat és a behajtási eljárás megindítását is kilátásba helyezte. A burkolási járulékok kivétele a régi szabályrendelet alapján történt, amely szerint az összes költségek 50 százaléka az érdekelt háztulajdonosok terhére. Az ily módon eszközölt kivétel folytán a háztulajdonosok több évre visszamenőleg oly nagy összegű járulékokat azonnal befizetésre köteleztettek, melyek az érdekeltet existenciájukban is súlyosan érintenék. Ez az eljárás a háztulajdonosok körében nagy visszatetszést váltott ki és ezért báró Vay László főispánhoz fordultak, hogy a belügyminisztériumban most jóváhagyás alatt álló új burkolási szabályrendelet jóváhagyása során a háztulajdonosok érdekei megfelelő méltánylást nyerjenek.

Báró Vay László főispán felkérése folytán ismételt interviuval a belügyminiszternél, valamint a minisztérium illetékes főosztályánál, ahonnan a főispán interviuára a helyzet tanulmányozása végett dr. Cserző István miniszteri s. titkárt küldték ki Debrecenbe azzal a megbízással, hogy a helyszínen folytatott tanulmányai alapján eredményként tegyen javaslatot a burkolási szabályrendeletnek a jóváhagyás során eszközözendő s a háztulajdonosok érdekeit megfelelően szemlélő tartó módosítására.

A Debreczeni Ujság—Hajdúföld munkatársa a burkolási járulékok ügyére vonatkozólag kérdést intézett báró Vay László főispánhoz, aki a szabályrendelet módosításával kapcsolatban a következőket volt szíves mondani.

A kormányhatósági jóváhagyás alatt álló új szabályrendelet — bár az iddigi 50 százalékos járuléktól helyett csak 25 százalékos járulékkal kívánja az érdekeltet megterhelni — mégis számos olyan intézkedést tartalmaz, amely ebben a formájában való jóváhagyás esetén a háztulajdonosokra súlyos terhet ró. A szabályrendelet ugyanis nemcsak a köcsüti és a vyalogjárda létesítési költségeit kívánja a burkolási járuléktól formájában kivetni, hanem a burkolási járulékok közé felveszi a csatorna, vízvezeték, gáz- és villanyvezeték, valamint a vasúti vágányok áthelyezési költségeit is, sőt ezeken felül még a fűtési, gyepezési és parkirozási költségeket is áthárítja az érdekelt háztulajdonosokra. Ezek a nem csekély összeget képviselő költségek viselése ellen a háztulajdonosok méltán tiltakozhatnak.

A jóváhagyás alatt álló szabályrendelet olyan intézkedéseket tartalmaz, hogy azok a háztulajdonosok, akik a redjük kivétel burkolási járuléktól egy összegben azonnal nem tudják megfizetni, részletfizetési kedvezményt csak abban az esetben kaphatnak, ha tehermentes ingatlan fedezet nyújtanak. Nyilvánvaló, hogy a mai viszonyok között a részletfizetésnek ily feltételhez való kötése illuzóriussá teszi, hogy bárki is részletfizetést kérhessen. De továbbmenőleg: a részletfizetési kedvezmény megadását a szabályrendelet a polgármester elhatározására bízta. Nyilvánvaló, hogy ez a feltétel ugyancsak alkalmas volna arra, hogy a mai viszonyok között mindenképpen indokolt részletfizetési kedvezmény általánosan ne legyen igénybevehető.

A miniszter kiküldötte munkájának befejezése után fogja javaslatát jóváhagyás tekintetében megtenni, addig is azonban intézkedés történt, hogy a folyamathat

Az OTI ezerágyas szanatóriumot épített Debrecenben

A Társadalombiztosító Intézet országos társelnöke és műszaki tanácsosa tárgyalásokat kezdtek a város vezetőségével

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Debrecen város vezetősége és az Országos Társadalombiztosító Intézet között hétfőn olyan nagy jelentőségű tárgyalások indultak meg, amelyek, ha sikerül megállapodásra jutni, hatalmas munkakörműt biztosítanának a debreceni munkásságnak, másrészt egy rendkívül fontos közegészségügyi intézménnyel gazdagítanák a várost.

Hétfőn érkezett meg Budapestről az OTI-tól dr. Alföldy Béla az OTI társelnöke és Debreczeny Miklós műszaki tanácsos, akik bejelentették dr. Vargha Elemér h. polgármesternek, hogy az OTI megfelelő helyet keres 300—1000 ágyas szanatórium építésére, amelyben reumás és tüdőbetegek nyernének elhelyezést. Hangsúlyozták, hogy az OTI a hóforrás miatt gondol Debrecenre.

A h. polgármester természetesen a legnagyobb örömmel fogadta az OTI kiküldötték ajánlatát és Zöld József főjegyzővel azonnal helyszíni szemlét tartottak a Nagyerdőn, a strandfürdő környékén. Az OTI társelnöke elragadtatással nyilatkozott a fürdőről, továbbá az erdőről és a környezetről. A kiküldöttek csak a tekír tetben tejezték ki aggodlyukat, hogy vajon elegendő-e a hóforrás bősége és felvetették azt a gondolatot, hogy a harmadik kurtat is célszerű volna megfúrni, mert így

az összes szükségletet biztosítani lehetne. Zöld József h. polgármester helyettes kijelentette, hogy a város a legnagyobb előzékenységgel rendelkezésre áll az OTI-nak, akár egy ezer ágyas szanatórium előkészítése szempontjából is s a területet a város hajlandó díjmentesen átengedni.

Dr. Alföldy Béla kijelentette, hogy a helyszíni szemle és a tárgyalások tapasztalatait összegezni fogják és az OTI elnökségének olyan szellemen fogják előterjesztést tenni, hogy a lehető legelőnyösebb volta a debreceni építkezés. Az OTI kiküldöttek hétfőn délután átutaztak autóján Hajdúszoboszlóra és ott is környezet tanulmányokat folytatnak.

„Bocskay fejedelem dicsőséges lelkének, a hajdúszellemnek méltó letéteményese a debreceni Bocskay-hajdúezred“

Vitéz dr. Bessenyei Lajos főigazgató hatalmas erejű beszéde a hajdúezred hétfői emlékűnnepén — A hajdúszellemen keresztül vezet az út a magyar integritáshoz

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A debreceni m. kir. 11-ik Bocskay hajdúezred hétfőn ünnepelt meg nagy névadójának, Bocskay István fejedelemnek átmosdi győzelmét. Az ezrednapot vitéz Zákányi Győző ezredes, a 11-ik Bocskay hajdúezred parancsnokának irányítása mellett az ezred tisztikara rendezte, s mint minden évben, az idén is az emlékkertben lévő Bocskay-szobornál folyt le a lélekemelő ünnepély.

A megemlékezést a nagytemplomban katonai istentisztelet előzte meg, majd 11 óra után megkezdődött a felvonulás. Az ezred tisztikarának díszszáza a katonazenekarral az élen vonult fel a szögör elé, azután következett a fegyveres díszszázad, majd egymásután csatlakoztak a különböző fegyvernemek küldöttségei, a vitézek és frontarcosok képviselői. Debrecen város képviselőiben Csűrös Ferenc kultúr-tanácsnok, Hajdúvármegye részéről Nábárczy Béla főjegyző, a Tisza István tudományegyetem képviseletében dr. Vargha Zsigmond prórektor, a Vitézi Szék képviseletében vitéz Berényi István ezredes, székkapitány, vitéz Nagy Pál altábornagy jelentek meg, akiket Zákányi Győző ezredes fogadott és üdvözölt. Nagyszámban voltak képviselve az ünnepségen a történelmi egyházak lelkeszei is.

A vegyesdandárparancsnok érkezése

Az emlékkert Csokonai-szobor felőli bejáratát nemzetiszíni zászlókkal és zöldgalyakkal díszített kapuvá képezték ki, ahol az ezred kürtöse pontosan fél 12

órákor kürtszóval jelezte Demény Géza altábornagy, vegyesdandárparancsnok érkezését. A katonazenekar a Himnuszt adta elő, míg Demény Géza altábornagy szemlét tartott a kivonult díszszázadok felett, utána pedig a megjelent előkelőségeket üdvözölte.

Az ünnepi beszéd

Az ünnepély szóoka vitéz dr. Bessenyei Lajos tankerületi főigazgató volt, aki a Bocskay-szobor előtt a következő remekbe szabott, gyűjtő hatású beszédet mondotta. — Mélyen tisztelt közönség, kedves hajdú vitézek! A szobroknak lerótt tiszteletadás nem üres külsőség, nem cifra parádé, nem pogányoskodó balványimádás, hanem mélyeségs belsőség, vagyis lelki szolgáló, egy eszménynek kijáró tisztesség-tétel. Most is, amikor itt Bocskay István szobránál a m. kir. Bocskay István 11-ik hajdúezred ezrednapot tart, akkor tulajdonképpen annak az eszménynek hódolunk, amelynek legkiválóbb megemlékezője és megtestestítője Bocskay István, Magyarországon és Erdély nagyságos fejedelme volt. Ez az eszmény pedig az igaz megghamisítatlan hajdúszellem. Ennek a hajdú-szellemnek a legjellemzőbb sajátosságai a mélyeségs vallásosság, Istennek hűsége, alázatos, törhetetlen és szakadatlan szolgálata. Bocskay István jelmondata volt, hogy: Ha Isten velünk, ki ellenünk? Ez volt a vezérelve egész életén keresztül, amely neki egy szakadatlan programot jelentett és e szerint élt és halt.

Vallásosság, bátorság, testvériség

Második jellemző tulajdonsága volt a bátorság. Végül igen jellemző sajátossága volt a hajdú szellemnek a testvéri érzés. Egy nagy rokoni egységbe vonta össze a fejedelmet a hajdút közlegénytől kezdve a legmagasabb tisztéig. Vallásosság, bátorság, testvériség: ez a hármas eszményi korona, amely Bocskay István homlokát

örökké övezni fogja, mint ragyogó dicsőség. Van-e ugyan neki más hazafíti erényei is, mint az izzó fajszeretete, vagy például határtalan törvénytisztelete és lojálisága, amelyre a legnépesebb bizonyíték az a tette, hogy amikor a török szultán a fejiére tette az aranykoronát, azonnal letette és azt mondta, hogy amíg a törvényes király él, addig más uralkodó nem lehet.

A vallástalanság miatt kinlódnak ma az emberiség százmilliói

Az ő ragyogó tulajdonságainak, dicsőséges lelkének, ennek a hajdúszellemnek ma a hivatalos és hivatalos letéteményese a 11-ik Bocskay hajdúezred, amelynek mostani ezrednapjában és ünnepélyén bajtársi együttérzéssel vesz részt a volt császári és királyi 39-ik gyalogezred és a volt 3-ik honvéd gyalogezred is.

Ma is ennek a hajdúszellemnek kellene uralkodni mindenütt nemcsak út szék körben, hanem Európában, amely világszerte beteg és ezért népek és nemzetek százmilliói kinlódnak kimondhatatlan szenvedésekben. De hol van ma vallásosság, amikor Európának egykor legvallásosabb országa Spanyolország volt és ma ott évek óta rendszeres vallásüldözés folyik. Vagy ott van a szovjetbirodalom, amely egyenesen az istentagadás elvére van felépítve. Vagy ott van a vezető európai nagyhatalomnak, Franciaországnak a külügyminisztere, aki irányítja és kormányozza a nemzetek sorsát és aki néhány nappal ezelőtt véres merénylet áldozata lett, s míg élt, nemrégiben azzal dicsékedett el, hogy ötven év óta nem imádkozott! Hol van a bátorság, a lovagias szellem, amikor a gépek háborúját kezlik elő, mérges gázokat és robbanó anyagokat találnak fel, amelyekkel a békes polgári lakosságunk a százezreit, vagy millióit akarják a front mögött halomra öldökölni és hol van a testvériség, erről sajnos már beszélni sem lehet, hiszen a nemzetek sokkal távolabb jutottak egymástól, mint azelőtt.

Mennél inkább ilyen állapotok dühöngenek Európában és világszerte, annál szilárdabb elhatározással kell nekünk magyaroknak ragaszkodnunk a hajdú

szelemhez. A volt két háziedredek a történelem folyamán számtalanszor bebizonyították, hogy méltó letéményese a hajdú szellemnek és a legutóbbi világábrórában ezredeink lobogóit hervadhatatlan babérokkal gazdagították. Ugyanígy kemény, elszánt elhatározással kell ragaszkodni a mostani 11-ik hajdúezrednek ehhez a hajdú szellemhez, de az egész magyarságnak is. Ez az ünnepély újabb kötelesség, újabb ígéret és fogadalom részünkről, hogy mi is e szerint a hajdúszellem szerint fogunk élni s ha kell, halni is.

Vitéz Zákányi ezredes: „Megújítjuk a fogadalmunkat“

A mély hatást kiváltó beszéd elhangzása után Batáry István hadnagy szavalta el, magával ragadó lendülettel és lelkesedéssel Vályi Nagy Géza ünnepi ódáját s aztán kezdetét vette a szobor megkoszorúzása. Az első koszorút Demény Géza altábornagy, a 6-ik vegyesdandár parancsnoksága nevében helyezte el. Vitéz Zákányi Győző ezredes a következő szavak kíséretében tette le a 11-ik hajdúezred koszorúját: „Az álmosdi győzelem 333-ik évfordu-

lóján, régi hagyományunkhoz híven eljöttünk a nagy fejedelem szobrához, hogy egyrészt kegyeletünk látható jelét letegyük lábához, másrészt pedig új küzdelemre az ő varázsos tetteiből új erőt merítsünk. Megújítjuk fogadalmunkat, amit minden esztendőben megteszünk, hogy a hajdú szellemet tisztelgetben tartjuk, a hajdú szellemet vezessünk bennünket a vart diadalra. Ezen fogadalom jegyében letesszem a nagy fejedelem dicsőncvét viselő ezred koszorúját“.

Debrecen sz. kir. város nevében Csűrös Ferenc, Hajdúvármegye nevében Nábráczky Béla, a Vitézi Szék nevében Vitéz Berény István, a Tisza István tudományegyetem nevében Vargha Zsigmond helyezték el koszorút a szobron. A katonazenekar a ünnepélyes aktus végzetével a Himmuszot intónálta, majd a díszszázad a katonazenekarral az élén, elvonult díszmenetben Demény Géza altábornagy előtt.

dekében történtek, egyáltalában nem engedhetjük meg. Kétségtelen, hogy ezek a jelenségek nem voltak díszere Debrecen közéletének, de kétségtelen, egyszerűsége az is, hogy az ország közvéleménye tisztában van azzal, hogy Debrecen polgárságának óriási többsége nem állott e botrányos jelenségek mellett, amelyek itt a város közéletében előfordultak és hogy a törvényhatósági bizottság többsége minden alkalommal rányomta a maga eltérő, megpecsételő bélyegét ezekre a jelenségekre. Debrecen közönsége nemcsak megnyugvással fogadta a felügyeleti hatóság által tett összes intézkedéseket, amelyek az adófizető polgárság érdekeit és a közérdeki tisztaság biztosítását szolgálták, hanem ebben a munkában a legmesszebbmenően támogatta és meggyőződéssel szorgalmazta is fogja azt a munkát, amelyet a felügyeleti hatóság a maga hivatalos kötelességének az alapján tesz. Tehát teljesen téves beállítás az, mintha itt pellengére állították volna Debrecen város közönségét, ellenkezőleg az ország közvéleménye elismeréssel néz Debrecen ezekkel a sajnálatos jelenségekkel szemben tanúsított, határozott és hazafias magatartása felé. Ha a vagyonkezelési vizsgálat kísérő jelenségeit nézzük, akkor azt láthatjuk, hogy ezek az erőlködések erőtlenségükkel fogva már az első kísérletnél is önmaguktól roppantak össze. De nem is bírhat átúto erővel, erkölcsi súllyal egy olyan fellépés, amely hol a közéleti tisztaság biztosítása érdekében száll síkra, hol ezekkel az érdekekkel merő ellentétben intézi a maga támaszait a kötelességét teljesítő hatósággal szemben, aszerint hogy az az egyéni érdekeknek, vagy pedig a politikai konjunktúráknak jobban megfelel. Azt hiszem, hogy most már jobb belátásra kell jutniuk azoknak, akik akár mint irányító vezetők, akár mint közkatonaikként vettek részt ezekben a támadásokban és azt hitték, hogy Debrecen közönségét üres jelszavakkal lehet orrállal fogva vezetni s azt hitték, hogy vélt politikai hatalommal, vélt politikai népszerűséggel befolyást lehet gyakorolni olyan ügyek kimenetelére, amelyek közigazgatási hatósági eljárás tárgyát képeztek és tettek ezt épen azok, akik közigazgatási kérdéseknek a politikai mentességeért mindannyiszor, ahányszor alkalom volt rá, a legelősebben sikrázódtak.

Debrecen város közönsége igenis tudja, hogy mit akar és tudja, hogy milyen közszellem megvalósítására és érvényesítésére van szüksége és nem arra a közszellemre, amely az utóbbi hónapokban botrányos módon jutott kifejezésre. Debrecen közönsége megbotránkozással fordul el

mindenki, aki ennek a nemzetnek és városnak az érdekeit nem hirdetni és reklámozni, hanem őszinte magyar becsülettel tényleg szolgálja akarja. A törvényhatósági választások előtt állunk és ez azt jelenti, hogy egy letelt törvényhatósági bizottsági ciklus után a város közönségének kell küldeni a törvényhatósági bizottságba ismét azokat, akikkel magát ott képviselheti akarja. Azokkal kell a polgárságnak magát képviseltetni, akik elsősorban a polgárság világnézetű fellegelői, akik hivatva dokumentálni. Továbbá hivatva vannak a városi közéletet irányítani és a város vagyonkezelésére a maguk irányítói fellegelői gyakorolni. A Nemzeti Egység szervezetének a tagjaira hárul elsősorban is ez a hivatás, és pedig azért mondom hogy elsősorban, mert ez a szervezet foglalja magában a város társadalmának minden rétegre és osztályra kiterjedő szellemét, mert ez a szervezet nem önmagáért van, mert ez a szervezet nem egyesek lecsinnyeléséből és felmagasztalásából áll, hanem a köz házáért és a polgárság boldogulásáért dolgozza alapozta meg a maga létjogosultságát. Mi tehát a nemzeti gondolatnak, a közéleti tisztaságnak és a közvagyonnal való becsületes sáfárkodásnak a száz százezeres érvényesítését tűztük ki a választási lobogóra, mert a mai helyzetben, amikor ennek a városnak a polgársága nehéz közterhek alatt nyög, amikor nehéz helyzetében áldozatokat kell hogy hozzon, viszont a másik oldalon azok a keretek, amelyek a megélhetést biztosítják a legszűkebb hátrók közé vannak szorítva, akkor a megélhetés problémája esakis ezen az egyenes úton enyhíthető. Bátran, felemelt fővel, programunk, célkitűzésünk ösztönzésének erejével felvértezve megyünk bele a választási harcba és rendületlenül bizalommal nézünk a város polgárságának bőles feletele elé, mert tudjuk, hogy a választási urnák tartalma elvünknek és célainknak teljes diadalt és a város polgárságának saját legjobban fellegelői érdekében a teljes egyseget és összefogást fogja dokumentálni“.

Válaszlevelemmel azzal fejezem be, hogy nekem, akinek a helyi közéleti gestiók helyessége felett örököndi kötelességem, ezt a kötelességemet sajnálatomra nem áll módomban alárendelni sem pártok, sem személyek érzékenységeinek. Debrecen, 1934 október 14. **Báró Vay László.**

Válasz

a „Városi Szövetség“ elnöki tanácsa nyílt levelére

A Nemzeti Egység szervezetének évadnyitó társasvacsoráján elmondott beszédeknek egyes részeit idézi a nyílt levél csonkán és a maga összefüggéséből kiszakítottan. — Az elhangzott beszédekben ugyanis a következőket mondtam:

„A Nemzeti Egység szervezetének a nevében örömmel és a legszívesebben üdvözölöm a hívó szavunkra ilyen impozáns számban egybegyűlt közönséget. Sohasem volt talán olyan nagy szükség arra, mint épen a mai nehéz időkben, hogy mindazok, akiknek a szeme előtt közös célok, közös ideálok lebegnek nescak a közéleti fórumán, hanem fehér asztal mellett is megtalálják egymást és kicsérélik egymással gondolataikat. Mélyen tisztelt társaság! A közéleti szellem irányítását mindenkor az szabja meg, hogy azok, akik a közélet irányítására vannak hivatva, a társadalom legjobbjai, vajjon kifogástalanul teljesítik-e ezen hivatásukat, vagy pedig bármilyen oknál fogva is visszavonulva a köztevékenységéből, olyanoknak kezébe adják az irányítást, akiknek a mentalitása, felfogása sem az erkölcsi alap szilárdsága, sem pedig az etikai érzék tekintetében nem úti meg azt a mértéket, amelyet a közélet szereplőitől mindenkor a legszigorúbban meg kell követelnünk. És amikor ez az utóbbi eset áll elő a közéletben, ez arra vezethető vissza, hogy a társadalomnak jobb érzésű és példaadásra hivatott rétegeiben sokszor nem találjuk meg azt az öntudatos harci késziséget, azt a határozott és bátor fellépést, amit a közéleti szereplőktől meg kell követelnünk.“

Ez a körülmény, a társadalom színéjének a közéleti szerepléstől való visszavonulása azután azt eredményezi, hogy kellő erkölcsi és etikai érzékkel nem bíró elemek nyerneik tért a közéletben, hogy kellő erkölcsi érzékkel nem bíró egyének és a társadalomnak ilyenekből összeállított rétege olyan tevékenységet fejt ki a közéletben, amelyek egy nemzeti alapon álló népek, egy nemzetnek az életében rákfenéjévé válhatnak a társadalomnak, a közéletnek, sőt elhatalmasodva egy nemzetnek a létalapiját rendíthetik meg. Nem olyan régen volt az, amikor ez a szomorú példa előttünk lebegett és épen ezért ebből okulva, a mai elhagyott és megcsontított helyzetünkben, amikor hatványozottabb mértékben van szüksége a magyar közéletnek a tisztaságra, a legjobbak összejóságára és példaadására, kell hogy a társadalom legjobbjai, azok, akik a közélet irányítására vannak elhivatva, a maguk helyén álljanak és kötelességeiket teljesítsék. Legelső sorban tehát a társadalomnak ezek a vezetésre hivatott rétegei kell, hogy kötelességeiket teljesítsék és biztosítsák azt, hogy a társadalomnak minden rétegeire kiterjedő összefogás és egyseget nescak legyen, hanem élő valóság.“

Ennek a célnak zavartalan biztosítása érdekében és azért, hogy a mindenáron gáncsvetőknek munkája a magyar közéletben ne érvényesülhessen, határozta el vitéz Gömbös Gyula, hogy a magyar társadalmat megszervezi és a jövő feladatainak, nagy problémáinak megoldására erős, harcoképessé és ellenállóvá teszi. Ez a szervező munka országszerte immár másfél évvel ezelőt megindult és Debrecen város közönsége, polgársága kifogástalanul teljesítette ebben a munkában a kötelességet, mert napról-napra nagyobb és zártabb sorokban sorakozott fel a Nemzeti Egység szervezetének lobogója alá. Tanúbizonyoságot tett arról, hogy nemcsak hirdeti, hanem tényleg át is éri az összefogásban, szerveztségben rejlő erőnek jelentőségét és azt, hogy nem okoskodó, hangos szölamokkal, ellentéteknak szításával és ébrentartásával, hanem kizárólag a közös nehézség iránti közös megértéssel és elsősorban a magánérdekeknek a közérdek alá való rendelésével lehet ezt a szerencsétlen csonkaországot egy szebb jövő útjára rávezetni.

Egy ilyen hatalmas megnyilvánulás ennek a közös megértésnek, a közös ideálok átérésének ez a mai fehér asztal mellett összefovertel is, amely arról tesz tanúbizonyoságot, hogy Debrecen város polgársága összefogott a szebb jövő útjának munkálására és felvértezve készen áll, hogyha kell, bármilyen harcra, küzdelemre is abban az esetben, ha ebben a munkában Debrecen város polgárságát bármilyen akadály gátolni igyekeznek is“.

Beszédekem ez az első része tehát nyilvánvalóan a társadalomnak a köztevékenységre hivatott, de attól bármely okból visszahuzódó rétegeire intézett azt a figyelmeztetést tartalmazza, hogy passzív-

tásuk következménye oda nem való erkölcsi mentalitásu elemek térfoglalása lesz és utaltam a háborút követő összeomlásunk szomorú példájára, melyből okulva mai megcsontított helyzetünkben hatványozottan szükségesnek mondtam a társadalom legjobbjainak az összefogását és reámutattam, hogy vitéz Gömbös Gyula ezen cél érdekében és a mindenáron gáncsvetők érvényesülésének megakadályozására határozta el a magyar társadalom megszervezését, hogy a jövővel szemben erőssé, harcoképessé és ellenállóvá tegye a nemzetet.

Filléres gyors

sem olyan olcsó, mint

DEBRECENBEN GRÓSZ JENŐ

női- és leánykabát, szörmebunda és női ruha nagyáruháza

PIAC-UTCA 51.

Ha a „Városi Szövetség“ a fent idézettel találva érzi magát, arról nem tehetek. Beszédekem következő része pedig így hangzott:

„De szükség is van erre a készenlétre, mert Debrecen város a legutóbbi időkben hónapok során közéleti harcoknak a színtere volt. Olyan harcoknak, amelyekben az egyik oldalon a közéleti tisztaságért összefogó és bátran vállaltve együtt dolgozó óriási többsége állott a polgárságnak, míg ezzel szemben a másik oldalon egyéni önös érdekeket, politikai aspirációkat szolgáló hadjárat indult meg. A hatóság szükségesnek látta, hogy véget vessen egy olyan rendszernek, amely a szabadság és erkölcsiesség hangoztatása mellett a köz rovására előnyöket, kedvezéseket juttatott egyeseknek, csoportoknak és a köznek az érdekében tett ez az intézkedés olyan ellenállást, olyan támaszt váltott ki egyesek részéről, még pedig azok részéről, akiknek egyéni érdekei fűződtek ehhez a rendszerhez.“

Valóságos hadjárat indult meg egyesek részéről azok ellen, akik a közéleti tisztaság érdekében felügyeleti hatáskörökből kifolyólag kötelességeiket teljesítették. Ezt a hadjáratot a püfikkáló jelszavával mégcsak a minap hangoskodó egyik ellenzéki csoport, a Független Kisgazdapárt irányította. Ugy állították oda a felügyeleti hatóság részéről tett intézkedéseket, mintha azok nem a város vagyonkezelése érdekében kívántak volna rendet teremteni, hanem mintha ennek a városnak megszégyenítését, pellengére állítását célozták volna, mintha itt ezek az intézkedések a katolikuság és reformátusság közötti harcot, avagy a kereszténységnek a zsidóság elleni támadását jelentették volna. E beállítások ellen nekünk a leghatározottabban tiltakoznunk kell, mert ilyen mellékvágányra terelni olyan intézkedéseket, amelyek a polgárság legszűkebb rétegeinek ér-

azoktól, akik önös érdekek miatt képesek minden keresztül gázolni, akik a legszűkebb nemzeti közkinéseket képesek eszközül felhasználni és akik a magyar Himmusz tisztelete és a revíziós gondolat megbecsülése iránt olyan kevés megértést tanúsítanak“.

Beszédekem ez a második része az ismert belügyminiszeri rendelkezésben publikált megállapításokkal áll kapcsolatban és azokkal a közismert jelenségekkel, melyek a Belügyminiszer Urnak a hivatali hatáskörében kiadott és a közéleti tisztaság megővását célzó közérdeki rendelkezésével szemben kívántak tüntetőleg hangulatot kelteni.

Hogy ezen akciónak kik és mennyiben voltak a részesei, azt mindenki önmagáról tudhatja legjobban, az veheti tehát magára az általam mondottakat, aki az említett akciónak részeseinek tartja magát. Beszédekem ezt a részét is minden szabábon fenntartom, Nem először nyilvánítottam idevonatkozóan a véleményemet és szavaimért mindenkor helyt állok. A beszédekem a következőkben folytatam:

„Debrecen város polgársága előtt egy olyan megráztató közszellem lebez, amelyből nemzeti ideálok sugárzanak ki és amely szellem mellett el fognak törpülni azok az ellenzékiekedések, amelyek önös érdekeket szolgálnak és amelyek a jövőben érvényre jutni nem fognak. Egy ilyen közszellem által vezérelt munkára, egy ilyen munkában való részvételre és közreműködésre hívok én fel Debrecen városában mindenkit, aki bármilyen szerény, bármilyen egyszerű tényezőnek tartja magát ebben a városban vállalásfelekezetre, társadalmi állásra és foglalkozásra való minden tekintet nélkül, mert ebben a munkában ki kell hogy vegye a maga részét

Lanyha irányzatú volt a „Nagyszabadság“

A debreceni őszi nagyvásár lezajlott. A hajdani híres nagyszabadságok utódját kedvezőtlen időjárás és még kedvezőle-
nebb pénzürgalom kísérte. A kirakodó vásáron most is olyan nagy embertömeg tolongott, mint a nyárin, a vételkedv azonban minimálisra csappant. Egvedül az úgynevezett „haszonatlanság-árusok“ csináltak üzleteket. Hétfőre azután megérkezett az eső s a felhőszakadás nyomtalanul elsöpörte a vásárt. Az alábbiakról alábbiakban számol be a Debreceni Ujság—Haidúföld tudósítója.

Lóvásárra felhajtás 1423, eladás 289. Marhavásárra 2281, eladás 1171. Árak. Vágótehén élőszűly kg-ként 33—42, ború 52—67, növendék 33—38, vágóbika 30—42. Másféleves tinó páronként 220—250, húroméves tinó páronként 180—320. Lóárak. Kocsiló 300, jó ígás 182—120, közepes 120—160, silány 50—100, vágó 40—90. Irányzat lanyha.

ANYAKÖNYVI HIREK

Ejjelegyzések: Balázs Gábor hentes—Kovács Irén; Szabó József tetőfedő s.—Féle Erzsébet; Leiter Péter lovász—Ferenzi Erzsébet.

Születések: Fodoka József béres, leány Ilona, Mihók Sándor fm., leány Margit, Aradványi Dániel keresk., leány Ilona. Vértessy István kocsis, leány Margit, Kovács Lajos fm., leány Júlia, Dr. Papp Artaf máv. főintéző, fiú Antal, Fényi Mihály máv. kovács, leány Margit, Gáll József fuvaros, fiú József és két halvaszületés.

Hajalozások: Simon Andrásné ref. 83 éves, Bellejő 389. Schwarcz József izr. 4 éves, Erzsébet-u. 43. Fried Gyuláné izr. 38 éves, Vámospécs, Özv. Mózár Béláné r. kath. 90 éves, Piac-u. 22. Zoltár András ref. 78 éves, Kolonc-u. 6. Szél Mihály ref. 72 éves, Kalmár-u. 3. Özv. Bernáth Gyuláné ref. 47 éves, H.-Szavát, Kozmann Leóné r. kath. 28 éves, Hatvan-u. 1. Húse Jánosné ref. 48 éves, Ujföld 27. Karmazsin Sárdor r. kath. 12 hó, Fanesika 6.

Máriássy Magda

táncintézetében

szent ANNA-UTCA 7. SZ.

Szombat és vasárnap este 9—12-ig

össztánc

Szombat d. u. 5—8-ig és vasárnap d. e. 11—1-ig olcsó diák össztánc.

Mielőtt szörme vagy bunda szükségletét beszerezné, keresse fel bizalommal a Lipcsei Szörmeházat Plac. u. 59

A hajdúkatonák mindig első voltak a magyarság hadi küzdelmeiben

Leleplezték az álmosdi csata emlékművét — A monumentális szobormű Nagy Sándor debreceni szobrászművész alkotása

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Háromszázharminc esztendővel ezelőtt vívta meg első csatáját Álmosd alatt a hajdú sereg és innen a bihari határról indult el az a felszabadító háború, amely a győzelem nyomán visszavívta az elvesztett országot, biztosította a békét, igazságot. Álmosd községben vasárnap leleplezték le a szobrot Boeckay fejedelem hajdú vitézének, az álmosdi katonának, aki a felszabadításra váró mai magyarság előtt úgy áll most is, mint az országot visszavívó, feltámasztó lépő magyar harcos szent szimbóluma.

A bihari határszélre, Álmosd községébe, elindulni tudó magyarok földjére, a legjobb helyre került ez a szobor. Mert Álmosd község nemcsak azt bizonyította be, hogy az érc-hajdú erényei, hűség, hazafiság elevenen élnek benne, hanem bemutatta remek szerveztségét, nagyszerű ifjúságát, amely legbiztosabb záloga a jövőnek.

A leleplezési ünnep közönsége

A szoborleleplezési ünnepélyt Székelyhíd Béla esperes és a község intelligenciája, valamint vitéz Miskolczy Hugó főszolgabíró készítette elő páratlan gondossággal s az ünnepségen együttérző lélekkel vettek részt Boeckay hajdúknak méltó utódai, a magyar királyi honvédség vezetői, tisztjei, katonái.

Vasárnap délelőtt Álmosd községbe két vármegye vezető egyéniségei gyülekeztek össze. Megjelent dr. Baltazár Dezső, a tiszántúli ref. egyházkerület püspöke és közel negyven lelkész, akik palástosan vonultak fel a hajdú-szobor elé. Ott volt Demény Géza altábornagy, vegyesdandárparancsnok, Hermándy Géza tábornok, gyalogysági parancsnok, vitéz Zákányi Győző ezredes, a hajdúezred parancsnoka, Psibizlavszky Ernő ezredes, Sajó János vkszt. ezredes, A Vitézi Szék képviselőjében vitéz Koós Rezső ezredes jelent meg, a m. kir. Boeckay hajdú gyalogezredet tisztjelöltőség képviselte. Kivonult a hajdúezred díszszázada is, amelyet Kószorús Gábor százados vezetett.

A polgári előkelőségek sorában ott volt dr. Szilágyi Lajos Biharvármegye főispánja, jelen voltak vitéz dr. Hadhazy Ferenc, Nánássy Andor, Fráter Jenő, dr. Molnár Imre, Létay Ernő országgyűlési képviselők. Hajdúvármegyét Nábráczky Béla főjegyző, Biharvármegyét Nadányi János alispán, Debrecen városát Zöld József főjegyző képviselték. Eljöttek a hajdú városok polgármesterei is és Debrecenből rengeteg autó, három zsúfolt autóbusz szállította ki az előkelőségeket.

Nagy Sándor alkotása

Délelőtt fél 10 órakor a református templomban Istentisztelet volt, amelyen dr. Baltazár Dezső püspök mondott szép beszédet. Majd az Istentisztelet után a hajdú-szobor előtt megkezdődött az ünnepség. A honvédezenekar felszarnyaló Himnuszának hangjai fogadták Demény Géza altábornagyot, aki ellépett a díszszázad és fekete ingekben felsorakozó pompás levente század arcéle előtt. Ezután az előkelőségek elfoglalták kijelölt helyeiket. A honvédezenekar a Nemzeti Híszkegyvet játszotta és eközben lehullott a lepel a gyönyörű hajdú-szoborról, mely Nagy Sándor debreceni tanár, szobrászművész remekműve alkotása. Egyhangú vélemény szerint a magyar vidék egyik legjobb szobra. Az emlékmű marcona arcú, kardot rántó öreg hajdút ábrázol. A szobor talapzatánál

GYAPJUSZÖVETEK legolcsóbban GABÁNYI-nál PIAC-U. 1.

egy öreg hajdú-nagyvapa mesél unokájának az álmosdi esatról, másik oldalon pedig ott lekszik a modern kor rohamisakos hajdú-vitéze, előtte a gépfegyver, mögötte pedig egy honvédtiszt néz fel a bronzba öntött hajdú-vitéz kemény alakjára.

Dr. Szilágyi Lajos főispán beszéde

A közönség percekig gyönyörködve szemlélte a minden tekintetben művészi

Szívem mélyéig meghatva állok e gyönyörű szobor, e hősi emlékmű előtt, mikor, mint Biharvármegyenek ezüdszerinti főispánja, s a miniszterelnök úrnak megbízott képviselője, elsőnek szólhatok az ideseregelt nagyérdemű közönséghez. Meghatottan, mert visszaemlékezem a múltra, a 330 év előtti helyzetünkre, meghatottan, mert érzem, sőt szenvedem a jelent, meghatottan, — mint aki a jövő kedvezőbb kialakítása érdekében erőt kívánok meríteni ennek a szobornak a látásából is, 330 év előtt, mikor Álmosd község neve, épen a hajdúkatoná révén, belekerült a haditörténelembe rettenetes helyzetben volt ez az ország. Török és német, sokszor felváltva, sokszor egy időben, dúlták, sarcolták és sanyargatták ezt a földet s a rajta élő lakosságot is. A törököknél és németeknél számbelileg kisebb magyar pedig, úgy mint 1000 éven át majdnem mindig, magára hagyatottan küzdödhett, tépelődhet: merre menjen, mit csináljon, kit szeressen, kit támadjon, csak hogy élni, megélni, fennmaradni tudjon.

Visselt, kopott ruháját elsőrendű gyapjuszövetre cserélem. RUHACSERÉBEN, Sas-u. 4. Raktáron gézantált gyapjuszövetek.

Förtelmesek az emlékek a török basák korszakából, de még förtelmesebbek, még bántóbbak és fájdalmasabbak azoknak a magyar királyoknak korából, akik szívből gyűlölték és rendszeresen pusztították a magyart. A török többnyire csak a vagyont, a gazdaságra és gazdagságra fektet rá. De a német, az akkori német, az a testi és lelki életünkre egyaránt ráért.

Ezekben az üldözésekben Rudolf király császár különösen tevékeny volt. Rossz tanácsadókra hallgatva intézte közvetlenül és közvetve a támadásokat a magyar alkotmány és magyar vallásszabadság felé, míg a jogos felháborodás végre nyílt ellenállásba és ellentámadásba ment át, s a felkelés élére állította a nagykeréki vár urát, Boeckai Istvánt a bihari főispánt.

Boeckai neve varázserő lett úgy a magyar rónán, mint az erdélyi részeken, de a felvidéken is. Mőgéle zárt sorokban gyülekezett fel az eddig rakoncátlan hajdúság is és ott jelenik meg először felelőmetes erővel: a hajdúkatoná.

A „hajdúkatoná”, akinek a vérontása és vértulatlata volt az az erő, mely az alkotmány védelmét a reformáció védelmével oly szoros egységbe kapcsolta egybe. A hajdúkatoná, akitől évtizedekig azt mondták, hogy szívtelen, érzéketlen, kegyetlen, önző, kapzsi és fegyvermelten, holott mindez nem volt így igaz. A hajdúkatoná, akitől azt híresztelték, hogy nagyobb haditelteltényekre nem is képes csak guerrillaharcra való. Mégis: mit mond az álmosdi csata története? 1606 október 14-ről 15-re virradó éjjel és 15-én ezek a hajdúkatonák megsemmisítő erővel verték meg az ellenük nyomuló császáriakat. Mi lehetett ez

HUTTER

segítségére van a háziasszonyoknak a takarékoskodásban.

Szappanárainak nagyarányú mérséklésével ennek bizonyítékát is nyújtja. Hutter ABC szappan, Hutter, vagy Schicht Szarvas szappan ára most cca

25%-al olcsóbb!

A háziasszony tehát kevesebb pénzért, változatlanul kiváló minőségben továbbra is használhatja a régbevált Hutter és Schicht szappanokat. Minden üzletben kapható.

Hutter ABC szappan 1/4 kg-os . . . . . 25 fillér Szarvas szappan, dobozolt 1/4 kg-os . . 22 fillér Szarvas szappan, doboz nélkül 1/4 kg-os 20 fillér

alkotást, majd pedig dr. Szilágyi Lajos, Biharvármegye főispánja mondott izzó magyarságtól lobogó, gyönyörű beszédet.

más, mint az erkölcsiek, a szent eszmék, az erkölcsi összefogó és hajtó erők diadalma? Mi lehetett ez más, mint a hivatott vezérnek az alkotmányvédelem és a vallásszabadság-védelem dicső vezérének dicső emlékü Boeckai István urunknak hadvezéri személyi tudása és varázsa.

Örök intő példa ez kicsiknek és nagyoknak, gyengéknek és hatalmasoknak, egyháziaknak, katonáknak és polgáriaknak mindenkorra.

Boeckai István tulajdonképpen csak 3 naptári éven át irányította a magyar sorsot: 1604, 1605, 1606.

Mégis három év alatt oly sokat és nagyot cselekedett, hogy ma 330 év után is példa gyanánt lebeg előttünk, hogy egyháznak milyen há fia, hajdúcsapatának milyen dicsőséges vezére és országának milyen bölcs fejedelme volt.

Tanuljunk a történelemből, Boeckai István felépése a császári udvar ellen az ő felkelésre és ellenállásra buzdító sikeres ténykedése, csapatainak álmosdi győzelme, ennek a győzelemnek politikai és katonai kihatása, fejedelmelemé választatása, a csatái eredmények kihasználása, az ügyes tárgyalások egészen az alkotmányt és vallásgyakorlatot biztosító bécsi békéig: ma 330 év után is arra intenek és tanítanak, hogy papok, katonák és polgáriak kölcsönösen becsüljük meg egymást, egymásra vagyunk utalva, egymás nélkül nem létezhetünk.

De tanít arra is, hogy család, iskola, egyház, hivatal és kaszárnya, — szülő, tanító, lelkész, leventeoktató, katonai kiképző és hivatalos bármily személy mind-mind fontos, szükséges, elmaradhatatlan tényező, ha egy nemzet nagy feladat előtt áll, ha nagy nemzeti felkészülésről van szó.

Ma 1934 október 14-én ugyan Álmosdon fennem lobog a magyar nemzeti zászló, Álmosdon ma a magyar Kormányzóra felelősödött magyar század tiszteleg a szobor előtt, de Diószeg nem a miénk, ott az oláh az úr.

Ez a szörnyű helyzet, amelybe „Nem, nem, sohasem!” fogunk belenyugodni tudni, ez fordítja tekintetünket a régi hajdúkatoná érebeöntött alakjáról az új hajdúkatoná kitünően felszerelt, felfegyverzett és fegyvermelten élő alakjára is, a szívközből oly közelálló háziasszonyunkra, a 11. sz. hajdúgyalogezrednek itt kivonult századára, s ezen csapatoknak békében és háborúban oly nagy érdemeket szerzett itt jelenlévő parancsnokaira. Nézzünk rájuk tisztelettel, szeretettel és reménységgel, immár előttünk álló emlékművére. Figyeljük csak!

A szobor nem elesett hajdúkatonát, hanem kardot rántó hajdúkatonát örökít meg. Nem sírkő, nem a halál emlékeztetője, hanem a születés, az újfeszülés szobra ez.

Az arc, az alak, erőt mutat, de nemcsak az erőt mutató, hanem a többet ésszel, mint erővel pro-

Uj cikknek

gyártását vette fel a BENYATS harisnya gyára. A „Pille” műselyem kombiné, hálóing és nadrág minősége elsőrendű, ára nagyon olcsó.

gramot visszatükröző szobor ez. Ime! a 330 év előtti hajdú, az akkori magyar népfelkelő, a régi ruhájában, korszerű felszereléssel és fegyverrel, de ugyanakkora erkölcsi felbuzdulással az arcán, mint a ma katonái, 330 év előtt német kézen volt Álmosd, Diószegen volt a magyar és Diószeg felől kellett az ellenség felé elindulni. Ma: fordítva. Mindenható Isten, akkor sem volt jó, most se, hogy tudjunk megnyugodni. Nem akarunk mi háborút, mi akarjuk az igaz békét, mi akik igazságot követelünk!

A főispán vilharos tapssal fogadott beszéde után a regős csoport száma következett. Tárogatótól kísért szavalattal idézték

Kacagás és könny

szerilem és boldogság,

mert felülmul mindent

a filmek koronája

Mi lesz veled emberke?

Ma utóljára

Vígyszínház

fel a régi harcok idők hangulatát majd vitéz Zákányi Győző ezredes ismertette...

Vitéz Zákányi Győző ezredes a hajdúkatonákról

Az álmosdi csata, — mondotta többek között, — születésnapja a hajdú seregeknek...

Költői szavakkal, mégis a hadtörténelmet ismerő katonai szabotosságával, alapos- ságával, mondotta el azután, hogy a hajdú öregapó mit mesél unokáinak az álmosdi csatáról.

— Legyen ez a szobor, — mondotta — kegyhelye minden magyaroknak. Nemcsak a vitézség, hanem a kölcsönös megértés, val- lósság, összetartás szelleme érbe vésvé és ércnél is erősebben uralkodjék a hazán.

Hajdúkatonák! Ha majd az erchajdú kardját kirántja, ha a visszafajtott dűh és elkeseredés kitér és a géppuska megnyitja a tüzet, bosszúdó angyalokként törjétek az álmosdi csatátérre át a győzelmes magyar feláldozást!

A koszorúzások

Vitéz Zákányi ezredes gyűjtő hatá- si szavai után percekig dörgött a tisz- ták és éljenzés. Ezután ismét a regős csoport (árogatók száza következett majd Batáry Imre hadnagy megrázó erővel, művészi tökélyességgel szavaita el Vávi Nagy Géza a kitünő katonaköltő remek ünnepi ódját.

Ezek után a szobor megkoszorúzása kö- vetkezett. Dr. Szilágyi Lajos főispán a magyar kir. kormány, Makiáry Károly egyházkerületi főjegyző az összes ref. egy- házkerületek, Demény Géza altábornagy vegyesdandár parancsnok a honvédség, vitéz Zákányi Győző ezredes a m. kir. 11. Bocskay hajdúezred, vitéz Koós Kez- ső ezredes a Vitézi Szék, Nadányi János als- pán Bihar, Nánássy Andor országgyűlést képviselő Szabolcs, Nábráczky Béla fő- jegyző Hajdúvármegye, Zöld József fő- jegyző Debrecen város, Erdőss József a tiszántúli ref. egyház' erület, Darkó Jenő a Tisza István tudományegyetem és az Aka- démia, dr. Pász Károly egyetem tanár a Csokonai-kör koszorúját helyezték el a szobor talapzatán, melyre már számosan helyeztek koszorút.

A koszorúzás után vitéz Demény Géza altábornagy, vegyesdandár parancsnok a katonai és polgári előkelőségek csoportjá- val együtt a szobor előtti terep átlott fel és előtűnt díszmenetben vonult el a dísz- század, a vitézek frontarcosok, rókár- tak, a feketénges levették, cserkészek, tüzlők, pirossapkás elemi iskolások cso- portja. A gyönyörű díszmenetet az álmosdi lovas levették pompás csoportja zárta be.

Társasbéd és díszelőadás

Délben az elemi iskola termében társas- ebéd volt, amelyen Álmosd közönsége pa- zar bőkezűséggel és mintaserű figyelem- mel látta vendégül a megjelenteket. Az ebédnél a hajdúböszörményi Bocskay fő- gimnázium cserkészei és az álmosdi hő- gyek szolgáltak fel. A pompás, ízletes menü azt bizonyította, hogy kevés helyen tudnak olyan jól főzni, mint Álmosdon.

Az ebédnél az első fejköszöntőt dr. Szilágyi Lajos főispán mondotta, aki mint az új Bocskay István ünnepele a Kormány- zót, Vitéz Miskolczy Hugó főszolgabíró dr. Szilágyi Lajos főispánt, dr. Baltazár Dezső püspököt és Demény Géza altábornagyot köszöntötte fel nagyhatású beszéddel. A felköszöntőre dr. Baltazár Dezső püspök, majd Demény Géza altábornagy válaszolt. Demény altábornagy hálás köszönetet mondott a honvédség nevében Szilágyi La- jos főispánnak, aki lehetővé tette, hogy a szép ünnepség megrendeztessék s köszö- nőt fejezte ki a szobor-bizottságnak, amely rengeteget fáradozott a cél megvalósítása érdekében.

Délután Álmosd ünnepnapját műsoros

MERCEDES gyári új portable irógép P 178.50 HURAY, Werbőczy-u. 2.

előadás zárta be. A vendégek egyöntetűen a legnagyobb lelkesedéssel nyilatkoztak a pompásan sikerült ünnepélyről. Székely- hidy Béla ref. esperes áldozatkész, minden elismerést megérdemlő nagy munkájáról és arról a páratlanul szíves, magyaros fo- gadtatásról, amelyben az álmosdiak vendé- geiket részesítették.

„Debreczeni Ferenc lelke örökös eszményként lebeg a magyar cserkészlet előtt“

— mondotta vitéz dr. Bessenyei Lajos főjegyző a vasár- napi síremlék leleplezésén — Arványhajak száza borítják a tragikusan elhalt cserkészparancsnok sírját

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

Vasárnap délelőtt lélekemelő kegyeletos ünnepély keretében leleplezték le a köztemetőben Debreczeni Ferenc díszsírhelyén emelt művészi kivitelű sír- kövét. A kegyeletos akaszt az egész ország cserkés- zetének magasos ünnepevé emelte az a szeretet, ragaszkodás és megbecsülés, amellyel a debreczeni IX. cserkészkerület fámáhatatlan vezérharcosát körülrajongta, nemcsak az egész ország, de a külföld cserkész társadalmi is. Budapestről az Országos Cserkészszövetség kiküldöttéi, a megszáll- tott területi cserkészek képviselői, a debreczeni és tiszántúli cserkészcsapatok impozáns számban vet- tek részt a kegyeletos ünnepélyen.

A cserkészifjúság és a vezető tisztek reggel a református nagytemplomban istentiszteleten vettek részt, a katolikus templomban pedig rekviem volt a Debreczeni Ferenc lelkiüdvéért. Délelőtt fél tizen- egy órakor kezdődött meg a cserkészcsapatok kivon- ulása a köztemetőbe. A menet élén a levante zenekar haladt, a csapatok pedig a zászlóik alatt vonultak fel. Megjelentek a temetőben a vitézek, frontarcosok küldöttségei, továbbá az egyházak és iskolák képviselői.

Vitéz dr. Bessenyei Lajos beszéde

A nemzeti színnel borított emlékmű körül helyezkedett el a többszázfős közönség és az arványhajás cserkészek hatalmas serege. A kegye- letos akaszt a levante zenekar által előadott Neme- zeti Híszkegyel kezdődött, majd Török Tibor református lelkész mondott lélekemelő hatá- si szavainak imát.

Vitéz dr. Bessenyei Lajos tankerületi főjegyző, a IX. Cserkészkerület elnöke lépett ezután az em- lékmű elé és lenyugzó erejű, vigasztalást és hitet sugárzó emlékbeszédében a következőket mondotta: — Nem temetni jöttünk, kezdte beszédét, — hanem dicsérni Debreczeni Ferencet.

— Egy nagy görög böcs az élet legnagyobb jutal- mául a halált jelölte meg, azt a halált, amely az emberi munka közben, vagy a jól elvégzett munka után éri a földi halandót. Debreczeni Ferencről a legregebb tárgyilagossággal, a legjózanabbul fel- írtélemmel sem lehet most mást említeni, mint- hogy boldog, mert Debreczeni Ferenc egy eszmé- nyileg teljesített munkának diadalmas pillanatában halt meg. Szerette a gyermekeket nemcsak mint tanár, amikor tanítványait a falai között, vagy a katedrán, amikor az ismeretek magyát hintette szét tanítványai között, hanem mint véréli cserkész is, aki a világháború után csodálatosan nekilendült ma- gyar cserkészlet területén dolgozott éjt-napot egyvé- tevé.

Aki Krisztlushoz vezette a gyermekeket

— Vezessétek hozzám a gyermekeket — mon- dotta Jézus a Debreczeni Ferenc ezt csinálta, ve- zette állandóan Krisztlushoz a gyermekeket. A gyermekek szerették is őt nagyon, már pedig a gyermeki szív még nem tud hazudni, hanem őszin- tén megmutatja, amit érez.

— Amikor saját munkájának eredményét, a cserkés- zeti ifjak diadalmas felvonulását nézte boldog má- mosos megráztassal érzéssel, akkor suhintott rá a halál kaszája. Ha a katonát, amikor rohamoz a dia- dai pillanatában, ha a tengerész, amikor a háborgó vizekről hajóit már bevezette a sima biztos révbe, ha a tudóst, amikor évtizedes fáradozás után ke- rreste meg a titok nyitját, — éri a halál, ez az el- mülés az első pillanatban fátalodással tölti el, két- ségbeesetten szenvedhetünk, de azután a nyugodtabb megmondolás a haladói még megtanít rá, hogy ez a

halál jutalom, a megismerés, a megismerés inkarnációja. Debreczeni Ferenc homlokát is a halál tulajdon- képpen a megismerés diadalmát övezte mindörökké.

Legyen emléke örökre áldott...

— Néhány héttel ezelőtt, amikor exhumáltuk a testét a másik temetőben, láttuk porsótörő hamuvá omlottan. Ma ebből a sírból és koporsóból a lelke kitért és helyet kér magának, nemcsak kér, de ezt már el is nyerte. Hadd nyugodjon most már a teste örökké, a lelke pedig mint örökös eszménykép le- begjen a magyar cserkészlet előtt és mutassa azt az egyedül helyes utat, amely az igaz értelemben vett cserkész út.

— És most hulljon le a lepel — fejezte be beszédét vitéz Bessenyei Lajos, — legyen Debreczeni Fe- renc emléke örökké áldott és mindig szívünkbe zárt.

A díszorséget álló cserkészek között most elő- tűnt a művészi síremlék, amely Csanak József szob- rasz és műépítész alkotása. Az emlékmű egy cserkés- zeti ifjút ábrázol, amint koszorút helyez a sírkőre, amelyen a következő jelmódat van kőbe vésvé: — Az élet csak akkor igazán szép, ha másokért tudunk élni, a halál is csak akkor igazán szép, ha másokért tudunk halni.

Debreczeni Ferenc 1892—1931.

Magának a sírelíratnak megható története van. Debreczeni Ferenc ugyanis, halála napján, mikor a hatalmas debreczeni cserkészünnepélyen az ünne- pi szónok lett volna erről a témáról akart beszélni a cserkészi ifjúsághoz. A katasztrófa után zsebében találták meg ezt a gyönyörű gondolatot tartalma- zó mondatot, amelyre fel akarta építeni beszédét. Szó- zatát már nem mondhatta el, de halálával beteljesít- tette szavainak igazságát.

Csanak József alkotása

A kitünően sikerült szobormű állán, — amely mély érzést kifejező alkotása Csanak Józsefnek, egy allegorikus cserkész-jelzés látható. A jelzés két kör, amely a cserkészek jelzésében azt je- lentí, hogy hazamentem. Táborzásomnál szokták a cserkészek ezt a jelt felírni az elbontott sátor helyére. Most ugyanilyen jelzés került Debreczeni Ferenc sírkőre is.

Külön meg kell emlékeznünk arról a gondos kö- rülményekről, amellyel Paczelt János, a Közte- mető kertésze az emlékmű környékét elrendezte. Terméskövekkel sílusos keretet adott a díszhely- nek, amely a ravatalozó épület jobboldali főbejá- rata mellett fekszik. A sír elejét örökzöld borost- yán művészi kiképzéssel látta el, a háttérben pe- dig törpefenyőkkel díszítette az emlékművet. Pa- czelt János itt is olyan szakavatott munkát vég- zett, hogy méltán esett rá a város vezetőjének a választása, mert a temetőgondozása az ő kezében tökéletes biztosítást nyert

Az emlékmű megkoszorúzása

Az első koszorút vitéz dr. Bessenyei Lajos he- lyezte el az emlékműre, majd a Magyar Cserkés- szövetség nevében Major Dezső tette le a magyar cserkészet nevében koszorúját. Az Eszt cserkés- szövetség kiküldöttjének Selkey Oszkár országos társelnök koszorúja, a Debreceni ref. Főgimnázium tanári karának koszorúja után a cserkészből szó- vetkezett koszorúját dr. Molnár Frigyes országos társelnök, a Kékek Klubjának koszorúját Des Com- bes Emil helyezte el.

KÉPKERET? Üvegkereskedelmi

A Debreceni Frontarcosok díszgyűlésükben küldöttséggel vonultak ki dr. Haendel Vilmos és dr. Tunyogi Szűcs Géza vezetésével. A frontarcosok koszorúját dr. Haendel Vilmos a következő szavak kíséretében tette le a sírra:

— Kedves Feri, imádkozzál Magyarországot!

Koszorút helyeztek még a szombathelyi cserkés- zetek kiküldöttéi, a Csokonai Kör nevében Csobán Endre, utolsó tanítványai, a szabolcsi cserkészek, az Erő cserkészcsapat, a MANSZ nevében dr. Szabó Gusztávné, dr. Kornyai Sándor, a MANSZ leány- köre, a 43. Munka cserkészcsapat és az összes tiszántúli cserkészcsapatok.

Megható volt a bihari cserkészküldöttségének koszorú elhelyezése. Barcsay Károly állt a sír- emlék elé és bejelentette, hogy a Nagyszalontáról, Debreczeni Ferenc szülővárosáról a nagyszalontai kertből földet hozott a hősi ha- lalt cserkésze- zér sírhajójára.

Közel száz koszorú borította már a sírhalmot, mikor a cserkészkürt tisztelegő jelzést adott le s erre az adott jelre az emlékmű körül felsorakozott több száz főnyi cserkész fővege mellől lekerekült az arványhajak és könnyet fakasztó néma csend- ben telehíntették vele az emlékművet.

A kegyeletos ünnepély a levante zenekar által intonált nemzeti Híszkegyel mellett éri vé- get, majd a kivonult cserkészcsapatok vitéz dr. Bessenyei Lajos és a IX. cserkészkerület vezérkara előtt díszfelvonulással tértek vissza a városba.

Debrecenieknek Bécsben

kellemes otthont nyújt PENSION CITY Magyar vezetés. Teljes komfort Kitünő konyha. Olcsó árak. A város központjában! I. Kärntnerstrasse I.

Látogatás Naményi gyorsíróiskolájában

Érdekes hírt olvastunk a napokban. A holland miniszterelnök és külügyminiszter leányait a hájaj Schoevers-gyorsíróisko- lába íratják be Gondoktatóba ejtett a dol- log. Az idők jele ez? A gyorsíróiskolák ma már nemcsak a szegényebb néposztály- beliek iratkoznak be. Miért iratkoznak be és járnak azok, akiknek nincs szükségük ál- lásra? Nem lesz felesleges ez a tudás, ha asszonyok lesznek? Ugy látszik, nem. Az asszony ma már munkatársa is ügyvéd, orvos, kereskedő, vagy más szellemi pályán lévő férjének s milyen jó, ha szabadidejé- ben gyert, és gépirástudásával segítségére lehet. Ezért tanulnak tehát a jobbmódu szü- lők gyermekei is? Vagy a jövő minden es- hetőségére akarnak felkészülni?

Elhatároztuk, hogy meglátogatjuk a De- breceiben működő Naményi Gyorsíró és Gép- íróiskolát és szemelvényesen gyözödnék meg ez új iskolatípus működéséről. Elmentünk a Miklós-utca 8. sz. ajatt lévő iskolába. Hí- ven, kedves kék fogadtak. Vidáman kattog- tak az írógépek és mosolygó arcú lányok ülték körül az asztalokat s gyorsírást gyako- roltak. Az iskola vezetője kérdéseinkre a következő érdekes felvilágosításokat adta: A gyorsíróiskolák célja, hogy azokat, akik középiskolai tanulmányaik alatt atáposan nem sajátíthatták el a gyorsírást és gép- írást, jó gyors- és gépirókká képezze ki. Növendékeink különböző társadalmi réte- gekből kerülnek ki és kétségtelen, hogy ma már a gyors- és gépirást nem csupán a szegényebb néposztálybeliek tanulják és nem csupán azok, akiknek azonnali elhelyezké- dés miatt van erre szükségük. A hallgatók előképzettsége is különböző. Természetesen külön csoportokba kerülnek a kezdők és haladók; a IV. középiskolát végeztek és érettségizettek egyetem hallgatók és egyé- temet végzettek. Egyesek különbözők keret- ben tanulnak. Vannak délelőtti és délutáni csoportok. Bármiikor, hónap közepén is be- lehet iratkozni és meg lehet kezdeni a tanul-ást. Sok a férfihalgató és fejnött is. Érde- kes, hogy helyesírás- és szópírátanulásra idősebb korban lévő nők és férfiak is je- lentkeznek. A tandíjak mérsékeltek és már havi 5 P-nél kezdődnek. A tanfolyamok 4—6—10 hónapig tartanak, de a jelentkezők kü- lön kívánására rövid idő alatt is teljes ki- képzés nyerhető. A tanfolyam elvégzése után a hallgatók állami vizsgát tehetnek az Irodai Gyorsírókat és Gépírkat Vizsgáló Orsz. Bizottság előtt és államérvényes bizo- nyítványt nyerhetnek. A gyorsírás és gép- írás tudása ma már minősítési keltek a köz- hivatalokban és nélkülözhetetlen ügyszól- ván minden szellemi pályán.

Míg az iskola vezetője beszélte, körülné- ztünk a tanteremben. Mosolygó arcú leá- nyok vidáman kopogtattak az írógépeken. Tízújjal, vakírással, nem nézték a biljen- tüzetest. Másutt folyt a diktálás, gyorsírás. A jövő gyorsírónói, gépirónói, tiktárnói ké- szülnek itt az életre.

HA HIRDETŐINKNEL VASÁROLI LAPUNKAT TAMOGATJA.

A gyanu szerint elveszületett gyermekét ásta el Ondódon Jóvér Juliánna

Gyermekölés bűntette címén indult ellene bűnvádi eljárás

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Megírta a Debreczeni Ujság-Hajdúföld, hogy egy Jóvér Juliánna nevű ondódi lány pár héttel ezelőtt elásta házasságán kívül született gyermekét. A csendőrség a bulgár kertészeti telep csatornájában talált hat hónapos csecsemő-holttest hátterét után nyomozott és közben értesült a Jóvér-féle gyermek elásásáról. Kihallgatták Jóvér Juliánna, aki azt vallotta, hogy három hónapos magzata volt és azt ásta el a kertben. A csendőrök felásták a kert jelzett részét és meg is találták a jól kifejlett csecsemő-holttestet, amelynek a fején már egészen sűrű haj is volt. Ekkor már világos volt, hogy ez az eset nem vonatkozik a csatornában talált holttestre s így más irányban

folytatták a vizsgálatot.
Értesítették a dolgról a debreczeni királyi ügyészséget, amelynek indítványára dr. Tóth János vizsgálóbíró elrendelte az elásott holttest felboncolását és egyúttal megindította a vizsgálatot is. A boncoló orvosok minden kétséget kizáró módon megállapították, hogy Jóvér Juliánna élő gyermeket szült és azt ásta el a kertben. Amikor a vizsgálóbíró kihallgatta a leányt, az tagadta, hogy a gyermek élt volna, ellenben sok olyan gyanú van, amely arra enged következtetni, hogy a leány szülés után gyermekét megfojtotta és aztán elásta. A csendőrség hétfőn délelőtt kísérte be Jóvér Juliánna-t a debreczeni ügyészség fogházába s valószínűleg gyermekölés bűntette miatt fog megállni ellene a büntető eljárás.

Csuka ahelyett, hogy hagyta volna a zsílipet úgy, ahogy volt, abban a hitben, hogy elzárja, ráfordította a kulcsot, holott éppen ekkor nyitotta ki. Szerenese, hogy a vizáradás következtében nagyobb veszély nem származott a dologból. Csuka ellen így

megindult az eljárás, de a törvényszék tegnapi tárgyalásán a királyi ügyészség a körülmények figyelembevételével a vádat Csukával szemben elejtette, s így a további eljárást megszüntették.

Patkánylyukba dugta a lopott pénzt, három hónapi fogházra ítélték

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Kalmár Gyula huszonöt éves gazdasági cselédet lopás vétségével vádolta a debreczeni királyi ügyészség. Kalmár a múlt év októberében Molnár Miklós tanyai gazdálkodónál szolgált, mint gazdasági cseléd és egy alkalommal kilopta a gazdája zsebéből a huszonhat pengőt tartalmazó pénztárcát, a pénzt azután a patkánylyukba rejtette el, ahol azonban nemsokára megtalálták. Később, ez év januárjában Bihari István csizmadia műhelyét akarta feltörni, hogy onnan csizmadiakat lopjan el, de ekkor megzavarták és elszaladt. Mostanában fogta el Kalmárt a csendőrség s ügyét a gyorsított eljárás alapján tegnapi tárgyalta dr. Tóth János ügybíró.

beismerte, hogy ott is lopni akart. A törvényszék a büntetett előéletű legényt jogerősen három hónapi fogházbüntetésre ítélte.

Bécsben bemutatják Gaál Franci új filmjét

Most tartották meg Bécsben Gaál Franciska új filmjének, a Budapestben még be nem mutatott Tavasz Parádénak Ura-ufführungját. A sürgöny olyan sikert jelent, amilyenre Bécsben még nem volt példa. Ez érthető, hiszen a film javarészeinek színhelye Bécs, szereplői valamennyien ott élnek az Augustiner Strasseban és a főszerepet Bécs háziezrede, a híres Deutschmeister-Regiment játssza. A bemutatón, amelyet fényes külsőségek mellett tartottak meg, teljesszámban megjelent az osztrák-kormány, Schuschnigg kancellárral az élén, de ott volt a régi háziezred régi egyenruhájában a tisztikar küldöttsége is. Az egész este csupa láz volt, percnként tört ki a nyíltszíni taps, úgy ünnepezték a szintén jelenlevő Gaál Franciskát, a producer Joe Pasternákot és a szintén megjelent többi szereplőket.

Nagyszerű ajándék a 15 éves jubileumra

A világháborút követő időkben a súlyos gazdasági válság úgy a kereskedelemmel, mint az iparral erősen érezte hatását. Sok cég megszűnt, sőt évtizedes cégek kerültek meg a gazdasági viharban. Éppen a legválságosabb időkben kezdte meg Liener Béla fényképész működését Debreczenben és most érte el fennállásának 15 esztendő jubileumát. A másfél évtized alatt Debrecen város, Hajdúmegye, sőt még a távolabbi községek községéből is több mint száz ezren keresték fel a műtermet. A száz ezer felvételtől közel egymillió darab fényképet készítettek.

amelynek munkájával tökéletesen meg volt elégedve.

Liener Béla most arra a nemes elhatározásra jutott, hogy a közönség részéről tapasztalt pártfogást a műterem jubileuma alkalmából a rendelkezésre álló eszközökkel viszonozza. Ezt a tervét úgy hatja végre, hogy bárkinek egy pengőért egy felvételt készít, természetesen ép olyan tökéletes művészi munkával, precíz, a legjobb kidolgozásban, mint ahogy eddig tette.

Ezt a söha vissza nem térő kitűnő alkalmat bizonyára mindenki felhasználja, hogy a Liener műterem jubileumának tartama alatt olesón jusson a város legelső műtermében készült felvételhez.

Ez a magyarázata tehát annak, hogy a közönség a másfél évtized alatt a legmelegebben pártolta a Liener műtermet.

Maróluggal mérgezte meg magát egy ceruzalopással gyanúsított iskolás leány

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Az öngyilkosságok történetében szinte páratlanul álló eset történt a múlt év december 12-én Debreczenben. Dobi Anna tizenkét éves kislány, aki mint tanonc iskolaköteles is volt, az ipariskolába járt. Ott egy alkalommal azzal gyanúsították meg, hogy ellopta osztálytársai ceruzáit és a füzeteket. A kislány, aki állandóan az ártatlanságát hangoztatta, annyira elkéseredett a gyanúsítás miatt, hogy amikor hazament, öngyilkosságra határozta el magát. Otthon, amikor az anyja nem volt a konyhában, levette a szekrényről a maróluggos edényt és kiitta annak csaknem egész tartalmát. Rendkívül súlyos égési sebekkel szállították a klinikára, ahol csak nehezen tudták megmenteni az életnek. Az ügyészség a mérgezéssel kapcsolatban vádat emelt gondatlanságból okozott súlyos testisértes vétsége miatt anyja, Dobi

Mihályné ellen. Az ügyben tegnapi volt a törvényszéki tárgyalás, amikor is a törvényszék Dobinét harminc pengő pénzbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

Már most nézze meg

a
Magyar Virágház
(Batthyányi-utca 6.)
koszoru-bemutatóját

Tulajdonos:
Gulyás Endre.

Félreértés miatt csaknem katasztrófális vízáradás történt Csökmön

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)
Szokatlanul érdekes bűnügyet tárgyalt tegnapi debreczeni törvényszéken a dr. Jemey Sándor elnökléte alatt működő büntető tanács. Csuka László esökmői földműves volt a vádlott, akit vízáradás okozás vétségével vádolt a királyi ügyészség. A község határában van a Sches-Körösből kivezetett csatorna, amelyet minden este el kell zárni a zsílipetnél. Gyenge Lajos partór ez év márciusában egy délután megkérte ismerősét, Csuka Sándorét, hogy este majd zárja el helyette a zsílipet, mert neki fontos

elfoglaltsága van. Csukáné szívesen vállalkozott a dologra. Estefele hazakerkezett munkából a férje, akinek elmondta a dolgot, mire Csuka Sándor maga ment el a zsílipet-hez a feleségétől átvett kulccsal s be akarta zárni. Azt nem vette észre, hogy időközben Gyenge Lajos partór már eltávozása előtt biztonság kedvéért maga zárta el a zsílipet a másik kulccsal. Csuka nyugodtan fordította meg a kulcsot a zsílip zárkájában éshazament. Ejszaka azután valóságos áradat lepté el a község környékét. A csatorna kiöntött, kiderült ugyanis, hogy

Megint nagy felfordulás van Bécsben!

Marika

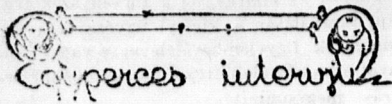
a császárvárost felforgatta ez a falusi kislány aki holnap

Debrecenbe jön!

Vigszínházban

KÉPKERET?

Üvegkereskedelmi

a Patronázs Egyesület vezetőségével

Halló!... Halló!... Itt a Debreceni Ujság-Hajdúföld szerkesztősége. Méltóztassanak nyilatkozni a gyermeknapi gyűjtés eredményéről.

Vasárnap rendezte a Patronázs Egyesület ez évi gyermeknapi gyűjtését. Az úrasszonyok szárai fáradoztak a siker érdekében s a gyűjtésnek az időjárás is nagyon kedvezett. A verőfényes szép napsütés zsúfolott kortól vonzott az utcára. A gyűjtött összeg jóval meghaladja az előző évi gyűjtést. Az egy és két filléresekből oly nagy tömeg gyűlt össze, hogy azoknak a pontos összeszámlálása napokat vesz igénybe. Hozzávetőleges számítás szerint azonban a gyűjtés eléri az 1400 pengőt, amely újszólván fillérekkel lett összeadva. A gyűjtött összeg pontos összeszámlálása után közölni fogjuk az egyes urnacsoportok gyűjtését is.

A MÁV. filharmónikus zenekar

Zsolt Nándor zeneművészeti főiskolai tanár vezetésével a folyó zenei évadban 3 bérleti hangversenyt rendez. A hangversenyre érvényes bérletek

6 személyes páholy	30.— P
4 személyes páholy	20.— P
Földszintű ülőhely	I. r. 6.— P
"	II. r. 4.— P
"	III. r. 2.50 P
erkély ülés	2.50 P

Bérlet előjegyzések a hivatalos órák alatt 8—2-ig a MÁV. üzletvezetőségénél Ferenc József-út 18. II. em. 47. szám alatt eszközölhetők.

Mindennapi regöles

Haj, regő-rejtem,
Pénzdarabom ejtem...
Spárpa volt a kerek lapon:
Bujkáltam a gyereknapon,
Kerültem a sarkot,
Átvágtam a parkot...
Idementem, odamentem,
Egy-két hatost odakentem...
Haj, regő... verselj:
Zötyögött a persely,
S gomblyukamban e tikkettel
Köszöngtettem etikettel...
Siettetve léptem
Jó nagyokat léptem
S lett a szándék sikerülve:
Úrna s úrnő kikerülve...
Amde fönt a járdán
Új roham a gardán
S a sarokra becátálva,
Kiszíthandom recitálva
Délidőre készre tettek:
Mivelhogy hát észrevettek...

(lisztius)

A debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság Főnökiétől.
32/4—1934. Ión. szám.

FELHÍVÁS

A vezetésem alatt lévő m. kir. pénzügyigazgatóság területén nagymértvben elharapódzott dohánycsempészet leküzdése céljából intézkedtem, hogy a csempészet fokozottabb mérvű éberséggel üldöztessék. Hogy az adózó közönséget, illetve a lakosságot a dohányjüvedéki kihágások súlyos és kellemetlen következményeitől megóvjam, ezúton is felhívom mindenki figyelmét arra, hogy a helyföldön termelt leveles, vagy vágott dohány forgalomba hozatalától, vásárlásától és tiltott birtoklásától tartózkodjék, mert akiket dohányjüvedéki kihágáson tetten érnek, azok ellen tekintet nélkül vagyoni, vagy családi körülményeikre a törvény teljes szigorával fogok eljárni.

Külön is felhívom a dohánytermelők és dohánykertészek figyelmét arra, hogy az olyan termelők és dohánykertészek ellen, akik dohányjüvedéki kihágást követnek el, velük szemben a jüvedéki büntető eljárás lefolytatásán kívül a termeléstől való kizárást is minden esetben és kivétel nélkül alkalmazhatni fogom.

Debrecen, 1934. évi október hó 12-én.

Pénzügyigazgató.

Száztagú küldöttség megy a főispánhoz a Piac-utcai társasház-építés ügyében

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A debreceni Iparasztület építőipari szakosztályai Vági István elnöklete alatt népes értekezletet tartottak a Piac utcai társasház ügyében.

Az értekezlet, amelyen minden építőipari szakmaképviseletet magát, Vági elnök előterjesztésére kimondotta, hogy a jövő hét folyamán 100 tagú küldöttséggel fogja felkérni a főispánt és a polgármestert, hogy a maguk részéről is kövessenek el minden lehetőséget az építkezés mielőbbi megindulására érdekében. Az értekezlet hangsúlyozta, hogy a társasház építkezésének megkezdéséhez ragaszkodni kénytelen, mert a küszöbön álló télen át semmiféle

munkaalkalom nem kínálkozik, már pedig a nyár is teljes télenségekben telt el. De kéri az iparosság az építkezések mielőbbi megindítását közérdekből is, mert a 3—4 millió pengő, amely az építkezés során Debrecen gazdasági életébe bekerülne, egy kis mozgást és egy kis forgalmat hozna létre, amelyet pedig Debrecenben egyetlen társadalmi réteg sem nélkülözhet.

A küldöttség előreláthatólag a hét közepén fogja felkeresni a főispánt és a polgármestert, a küldöttségjárás eredményéről pedig a jövő vasárnap tartandó rendkívüli közgyűlésen számol be az Iparasztület elnöksége.

Tisztelt Ház

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Vadnai László, zenéjét Békeffy István verseire szerette Márkus Alfréd.

Tipikusan Vadnai-derab ez a három felvonásos kis operettke. A pesti körút újságíró-humoristájának munkája, annak minden jellegzettségével. Fejletes, kissé elcsietett és összetekelt librettó, néhány ügyesen lekopirozott alakkal, sok úgynevezett humorral, ami azonban a világról sem humor, legfeljebb helyzet-komikum és vice. Az a nivó, amelyen Haesek és Sajó beszélgetnek a kávéházban. Aki azonban kedveji az ilyesmít, sokat kacaghat az operetten, Márkus Alfréd muzikája még jazz-zene nek se jó. Nincs benne semmi egyéni, semmi újszerű és nélkülöz minden kifejező erőt.

A Csokonai-színház előadásában mégis jól érvényesült ez a semmiség. Köszönhető ez elsősorban Jatekó Cia művészetének. Kipihent, megfrissülve állott újra színpadra, Tiszta, nemes esilögású humorral, derével, aranyos jókedvvel formált meg egy lányalakot, mely az ő elképzelésében sokkal jobb, szimpatikusabb és elmélyedőbb, mint a szerzőében. Izléses táncával épűgy, mint egész alakításával nagy-nagy sikert aratott. Eöry Klári egy pesti művésznőcske figuráját karrikírozta kitűnően. Izóban temperamentumos, selymesen macskaszzerű alakítása elsőrendű. Halassy Mariska kisebb szerepében is tökéletes, nagyvonalú. Hümora, komikai ereje ellenállhatatlan. Művész ott is, ahol az író sekélyes elgondolása szinte kizárja ezt. A férfi szereplők élén Bende László jár, aki a bonvivan szerepekben is megmutatja kitűnő színészi értékeit. Képvisező figurája elegáns, rokonszenves. A vigjátéki színpadról történelmi hozza át az operettbe a friss, rohanó tempót. Bihary Nándor remek figurája, hümora, ötletessége valóságos kacagásorkánt támaszt. Bihary annyira jó színész, hogy neki semmi szüksége olyan izléstelenségre, mint az első felvonás zárójelentete. Kormos Ferenc szintén elsőrangú, haflátlanul mulatságos alakot állít színpadra. Bányai epizódfigurája — egy racsoló, öszülő képviselő — szellemesen megrajzolt, kitűnően meglátott alak. Igen jó Szokoly Gyula és helyükön vannak a többi szereplők is.

Vitéz Jakabffy Dezső jó tempóval rendezte az előadást. Jatzkó Retzso most is biztosított, tökéletes dirigens. A díszletezés ez

úttal nem sikerült. A képviselőházi jelenet szegényes, nem ad illuziót, a harmadik képből pedig az ejegans dunaparti üzlet mögött komikusan hat a Herceg „Hid-jából ittmaradt díszlet, amely az 1830-as évek Pestjének látképét ábrázolja. Rajta van még a Széchényi által megálmodott Pantleon is. Csupa szerencse, hogy nem épült meg, mert megese, hogy Vadnai Lászlót helyeznek el benne. (már5.)

HETI MŰSOR:

Október 16., kedd este 8-kor: **Marica grófnő**, (Erdey Rózi bemutakozása.)
Október 17., szerda este 8-kor: **Tisztelt ház**, (B. 2. bérlet.)
Október 18., csütörtök este 8-kor: **Feketeszárú cseresznye**.

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTÉSE

Ma, kedden este mutatkozik be a debreceni közönségnek Erdélyi Rózi a „Marica grófnő” című szerepében.

Szerdán, csütörtökön és szombaton délután zóna helyarákkal, Balogh Kláriveral a címszerepben a legkedvesebb fehér operett, a „Vadvirág” kerül színpadra.

Óvás! Valótlán az, hogy csak 2 felvonáson át kacagja végig a közönség a „Tisztelt ház” előadásait, mert a harmadik felvonást falrengető halotta kíséri minden előadáson. A „Tisztelt ház” szerdán és pénteken este kerül meg színre.

Csütörtök este negyvenedszer játssza a színtársulat Hunyady Sándor legszebb irredenta darabját, a „Feketeszárú cseresznye”-t, Kardos Géza és Székelyhídy Adrienne a főszerepben.

Szombaton, Székelyhídy Adrienne a főszerepben „Tovaris” vigjáték premier.

Október 27-én, szombaton este Báthy Anna, a m. kir. Opera, Vajda László, a luccerri opera tenoristája, Erdy Pál, a városi színház baritonja, K. Voith Ilonka, Zoltán Irén, a prágai opera tagja, Arany József és Pajor Ödön, a Városi Színház operacéncské és Komlósi Pál karnagy, a magyar tehetségverseny győztese, a prágai opera karnagya vezényletével az „Alarcosbál” opera. Jegyek csütörtöktől válthatók a színházi pénztárnál.

Hírek

1934 október 16. Kedd.
Ref.: Gál, Kath.: Gál apát.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

„Aranyangyal” Bánó Andor, Piac u. 50.
„Nap” Tolvay Imre, Piac u. 1. „Tisza” Jónap Aladár, Magoss György-tér 9. „Boes-kay” Lasányi József, Cegléd u. 22. „Árpád fejedelem” Mikos Béla, Csapokert, Jánosi-utca 44. szám.

Az európai kontinens területén hatalmas aranyú időjárás zavarok fejlődtek ki. Németországban, Lengyelországban, a Balti államokban és a Kárpátok környékén is viharos erejű délnyugati, nyugati szelek léptek fel, az idő általában borult és majd mindenütt esik az eső. 1000 m. körüli magasságokban az Alpokban újból havazik. — Angliában igen erős északi szelek vannak. Hazánkban a vasárnapi átmeneti javulás után még a vasárnap esti órákban újabb időrosszabbodás következett be, a délnyugati—nyugati szelek viharos erejűvé fokozódtak, az idő borult lett és mindenütt esett kisebb-nagyobb eső az ország északi felében. Budapesten 8. Püspökáldányban 3. Mezőtúron 2. Debrecenben és Mátészalkán 1 mm. esett, Debrecenben estig még további 5 mm. esett. A hőmérsékleti viszonyok egyelőre nem változtak. Hétfő reggel a minimumok országsszerte 6 és 12 fok között változtak. A legmagasabb hőmérséklet ma Debrecenben 13 fok volt, 15-én este 6 órakor Debrecenben a hőmérséklet 12 fok, a tengerszínre átszámított légnymás pedig 745 mm. volt, erősen sülyedő irányzattal.

PROGNÓZIS: Viharos erejű nyugati szelek, jobbra borult idő, csapadékkal, a hőmérséklet tovább csökken.

Szerdán lesz a városi közigazgatási bizottság ülése. Debrecen város közigazgatási bizottságának rendes havi ülését szerdán, október 17-én délután 4 órakor tartják meg a városháza kistanácstermében báró Vay László főispán elnökségében. Az ülést még abban az esetben is szerdán délután 4 órakor tartják meg, ha tévedésből a kihoasított meghívókön más időpont lett volna feltüntetve.

Felkérjük a honvéd nyugállományú altiszt bajtársakat, hogy folyó hó 20-án este 18 órakor a helyorségi altisztú kaszinóban jelenjenek meg. Előnökség.

Debrecen felaláló Budapesten. A Debreceni Ujság már több ízben foglalkozott Lakatos György, a népszerű debreceni felaláló sikerével. A „műpílló” és a „szelvénykerékpár” után most egy újabb találmánya kejtette fel a szakkörök figyelmét. Ez alkalomból Budapesten az „Új Magyar-ság” és több fővárosi lap meg is interjúvolta a felalálót. Legújabb találmányát, az automatikusan vezérelt negytemű benzingazmotort, amelyről legközelebbi számunkban frünk ismerttetést, a Műegyetem szakfűdősai jelenleg próbálják ki s a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoznak róla.

VIRÁGZIK A JÁZMIN... Mielőtt a vénasszonyok nyarat a váratlan időfordulás miatt hivatalosan is lezárnánk, még egy utolsó másodvirágzásról kell számot adnunk. Ezúttal nem gyümölcsről van szó, hanem a magyar kertek koratavaszi virágosbokráról... Vargha Balázs államrendőrségi detektív Lónyai utca 13. szám alatti kertjében kivirágzott a jázmin. Több bokor telistele van hófehér, illatos jázminvirággal. Ezzel azután vége szakad az őszi érzéseknek. Megérkezett a náthatermelő, zord szélvihar. Brrr!... Nincs több másodvirágzás.

Autóját, traktorját, motorkerékpárját

Pusztai-nál

(POSTARIK) javíttassa.
Nyíl-utca 15. szám alatt.
Telefon: 16-76.

A „TAKARÉKOSSÁG” Kereskedelmi Rékszvény Társaság

Igazoló könyvecskéinek megszerzéséhez

elegendő, ezirányú igényének, egyszerű szóbeli, vagy egy levelezőlapon eszközölt bejelentése!!

a „TAKARÉKOSSÁG” irodájához, Debrecen Deák Ferenc-utca 6. szám.

Minden további utánjárás nélkül, elintézi azt részére a „TAKARÉKOSSÁG” irodája 3 nap alatt s ki is kézbesíteti számára az előre megadott címre, hogy azzal nyomban bevásárlásokat eszközölhessen a kötelékébe tartozó 50 kiszolgáló üzletben Debrecenben és 12 üzletben Mátészalkán.

Sertés fej és láb a Vidoni szalámigyár Monti ezredes-utcai üzletében mától kezdve ismét kapható

Nagy részvét mellett temették el Kozmann Leónt

Hétfőn délután a debreceni közönség általános részvételével kísérték temették el Kozmann Leó fotóművész tragikus körülmények között elhunyt feleségét. A köztemetői ravatalozó terület zsúfoltság miatt a temetés a Sós Bóna ref. lelkes végezte s a símlátó is ő mentett lélekemelő imát.

Öz. Bernáth Gyuláné Szöke Margit életének 47. évében elhunyt. Temetése kedden délelőtt 10 órakor lesz Hajdúszovátón, a Debrecenből végzett hazaszállítás után. A szállítást és temetést Fehértói temetkezési vállalat végzi.

Zoltári András temetése kedden délután 2 órakor lesz a Köztemetőben „Dankó” temetkezési vállalat rendezésében. Kossuth-u. 3. sz.

Dr. Varga Lajos előadása az Ügyvédszövetségben. Az Országos Ügyvédszövetség debreceni osztálya október 16-án. Kedden délután 6 órakor tartja rendes heti összejövetelét az Arany Bika olvasótermében. Ez alkalommal dr. Varga Lajos ügyvéd folytatja a bankokról és a Magyar Nemzeti Bankról megkezdett előadását. A karszaktat ez után hívja meg az előadásra az elnökség.

Hezolite Rapid

gyorsborotvacrém megérkezett (Huszonnégypillér.) Papp Lajos illatszertárában, Kossuth 1. — Csapó 58.

A Jézus Szíve Leányzövetség előadása. A Jézus Szíve Leányzövetség november 16-án nagyszabású jótékony célú színelőadást rendez, mely alkalommal az ügyes műkedvelő gárda elő fogja adni Csiky György „Nagy mama” c. vígjátékát. A Leányzövetség már most felhívja a közönség figyelmét erre a kedves, hangulatos előadásra, melyet a fiatal szereplők minden tehetségük és lendületük beleadásával igyekeznek majd díszíteni. Annaidején a publikum tájékoztatására részletes tudósítást számolunk be erről az ügyes és szórakoztató előadásról.

Gázolás a Csapó-utcán. Hétfőn délelőtt Szabó Imre 40 éves földműves, aki kisse nagyot hall, a Csapó-utca 84. számú ház előtt át akart menni az utca másik oldalára. Egy arra haladó szekér rúdja a földművest elütötte, úgyhogy Szabó Imre a homlokán és fején szenvedett zúzott sérüléseket. A gázoló szekér kocsisja tovább robogott, Szabó Imrét a mentők részvételével első segélyben.

Pudereket kimérve legjobban minőségben 10 fillértől Papp Lajos illatszertárában, Kossuth 1. — Csapó u. 58.

Újra oleszobbodott az élet. Statisztikai adatok szerint egy óttagú munkás család heti megélhetési költsége az augusztusi átlagos 57,00 pengőről szeptember havában P 57,42-re csökkent. Ennek tekintélyes részét a világítás költségei teszik ki. Ez a tétel már hosszabb ideje változatlan, az utóbbi hónapokban nem csökkent, tehát semmivel sem járult hozzá az élet oleszobbátételéhez. Most azonban a terep is jelentős változás várható, amely egy újabb oleszobbodási folyamatot fog megindítani. Ez az új gáztöltésű Tursram Duplaspirálámpa forgalomba hozatala, amely fontos típusoknál azonos beszerzési ár mellett a világítási számja 20%-ig terjedő csökkenést eredményez. Rövid időn belül várható általános elterjedése tehát feltétlenül a megélhetés újabb oleszobbodását jelenti.

Fej-, váll- és ágyékrheumánál, ishiászban, idegfájdalmaknál, szaggatásnál és zsúrlásnál a természetes „Ferec József” keskeny rendkívül hasznos háziszert, mert komolyan reggel egy pohárral bevéve, az emésztést alaposan kitisztítja és megerősíti. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok társítják, hogy a valódi Ferec József víz gyors, biztos és kellemes hatású gyulladáscsökkentő és köszvényrohamoknál is kiválóan érvényesül.

TESTEDZÉS

A Bocskay nagyarányú győzelmet aratott a miskolci Attila ellen

Bocskay—Attila 8:0 (3:0)

A debreceni országos vásár dacára is szép számmal, mintegy 3000 főnyi közönség gyűlt össze a nagyterei Stadionban, hogy szemtanúja legyen a két vidéki rivális összecsapásának.

A miskolci csapat egyenesen külföldi túrájáról érkezett Debrecenbe s már eleve furdaságról panaszkodott, a játékosok egymás között azonban „ruháról” ábrándoztak, természetesen a Bocskay számára. A „ruha” tényleg elkészült, még pedig jókorá meretekben, úgyannyira, hogy a miskolci Attila nem egyhamar fogja kinőni.

Gyenge ellenszéllel az Attila indítja el a játékot, de azonnal a Bocskay lendült támadásba ami azonban nem hozott sikert. Hullámzó, kiegyensúlyozott mezőnyjáték alakult — minden különösebb esemény nélkül. Eredmény csak a 20. percben adódik, amikor Gyulaj előretört labdáját Návai a kintülő kapus felett a hátóba fejele (1:0).

A siker felvillanyozza a Bocskayt s támadást támadásra vezet Álpadosút a Bocskay nagy technikái és taktikai fölénye. Három rosszul sikerült sarokrúgása után Markos a 32. percben kivágja a retet. Egy jobbszélre kiadott labdáját szélsőben bekanyarodik s a 16-os sarkáról villámlasszerű bombagóllal ragaszt (2:0).

Nincs íram a pályán. Az Attila mintha tényleg fáradtan mozogna. A Bocskay pedig álló tologató játékba kezd. Igaz hogy ezt olyan kínos pontossággal csinálja, hogy egy-kettőre a miskolci játékosok tüdejére ment.

A 41. percben kapuelőtti közelharcból Hevesi szerzi a Bocskay harmadik gólját s az első félidőben újabb esemény már nem is adódik.

Szünetben a Bocskay öltözőjében nagy a vigasság. A játékosok biztatlak egymást s gólarányjavításra fogadkoznak. (Nagymértékben sikerült is Szerk) Attilájékánál annál siralmasabb a helyzet. A túm furdaságairól panaszkodnak. Hibáztatják a kapust, a védelmet, a védelem pedig a csatársort hogy nem tudnak gólt rúgni.

A második félidőben lett igazán nagyvá a Bocskay Mintha szeme volna a labdának, úgy száll embertől emberhez Remek szép akció után már a 6. percben gólt helyez Návai (4:0). Néhány perc múlva Teleki elegrás gólt plaszíroz (5:0). A Bocskay most feltartóztatlan Szebbnél-szebb akciók, trükkök s veszélyes gólhelyzetek tarkítják egymást. Mindez csak az Attila térfélen, Albertinek a Bocskay kapujában vaimi kevés dolga akadt.

A 13. percben Telekihez jut a labda aki jobbra kikanarodva ordongós testcsel után 20 méterrel nehéz szobát élete legszebb gólját lövi (6:0).

Nem soká ezután Markos is beadásából Návai (7:0), majd a 32. percben Teleki, Vincze össziatékából szintén 6 szerez gólt (8:0) s ezzel be is állították a végeredményt; bár Vinczenek volt még gólhelyzete de neki sehogysem ment a góllövés s így az eredmény nem változott.

A mérkőzés — dacára annak, hogy a Bocskay nem talált kellő ellentámasra az Attilánál — igen érdekes játékokhozott. Az első 20 perc általában egyenlő erejű ellenfelek küzdelmének a képét mutatta. Ezután már mindinkább kidomborodott a Bocskay fölénye. Különösen a második félidőben, amikor már tetszése szerint rugta a

gólokat, klasszissal emelkedett az Attila fölé

A Bocskay ezen a mérkőzésen rájött arra az igazságra, hogy a futball gólokra játszóknak s nem állott le régi szokása szerint 2—3 gól után, hanem még a 8. után is szívvel-lellekkel küzdött, ami meg is hozta a maga győzelmét. A Bocskay-játékosok, dacára a hosszú pihenőnek a legjobb kondícióban voltak s minden készségük és ravaszságuk csillogtatásával nem egyszer ragadták tapsra a közönséget. Vonatkozik ez

a megállapítás fölé Markosra, aki hosszú betegsége utáni első szereplésekor is oly kiváló produkált. Az ellenfél legfeljebb csak nézhetette, de akadályozni annál kevésbé. Általában minden Bocskay-játékos kiváló, mondhatni tökéletesen nyújtott. Még Vincze volt talán annyiból a legvengőbb hogy a gól előtt hallatlan balszerencsé üldözte, semmi sem sikerült neki. A védelem ereje nem volt próbára téve. Könnvedés szereltek és védtek minden támadást. A halvesor brillirozott, Palotás helyett Belcsik elsőrangú produkált. A csatársor szintén elemében volt. Remek össziaték és gólképesség. Semmi sem volt hiba. Návai a legszembefel-sebb, mint négy góllal is igazol a reájtátszott labdákat jól tudja felhasználni.

Az Attila csapata nem annyira fáradtnak, mint inkább gólképtelennek bizonyult. A csatárai egyenlő gólhelyzetet nem bírtak összehozni. A védelem pedig nem bírt a Bocskay ordongós csatárával. Az elért gólarány a játék alapján nem tűzött, mert egy kis szerencsével a Bocskay még néhányat rúghatott volna.

Maronossy játékevezető bíró tárgyilagosan vezette a mérkőzést.

Hajdúföld-Városnyomda 5:1

Vasárnap délelőtt a két szakmabeli „profirivális” mérte össze erejét a DEAC-pályán. Kezdetén a városi nyomda favoritként indul és a harmadik percben már a bíró kettős síbjele a városiaknak ítélt „vezető” gólt. Úrraközésként a „megszéppent” Hajdúföldisták erőre kapnak és rövid szünetek közepette potyogtatják a gólokat a városiak hálojába; a kapus héroszi munkája mellett az első félidő 5:1 eredménnyel végződött. A második félidő már iskolajátékokat produkált: a győzők a győzelmet

védték, a vesztes fél a nagyobb vereséget parirozta és a végső eredmény is az első félidő eredménye maradt: 5:1 a Hajdúföld javára.

A Hajdúföld csapata rövid alakulása óta öröndetes javulást mutat és mint üzemi csapat a futballsport teren klasszis játékerőt képvisel, úgyhogy a tavaszkor meginduló szezonban a cégesapatoknak erős riválisa lesz, annál is inkább mert a városi nyomda játékosaival szemben kivívott győztem a játéknak felett technikáját árutia el

Amatőr eredmények:
P. MAV—DEAC 2:1 (0:0)
NYKISE—DKASE 0:0
DVSC—Vilánygyár 2:1 (1:1)
MTK—KSE 3:1 (1:1)
NYAFE—K. MOVE 8:2 (4:0)

IFJUSÁGI BAJNOKSÁG
Dohánygyár F. C.—Nyulas F. C. 11:1 (5:1)
Vilánygyár F. C.—Téglaskert F. C. 5:1
DVSC—Turul F. C. (feladta a Turul). Hunyadi F. C.—DKASE 6:3 (3:1). A Hunyadi megérdemelten győzött.

A DEAC-átlétlők szép győzelmé Szolnokon

Vasárnap rendezte a Szolnoki MAV Horti Szaboles vándordíjas versenyt, amely olimpiai stafétára van hívva. A vándordíjat a DEAC (Köszner Weisz, Ember, Aradi) stafétája nyerte 3 n 45 4 mp idővel, mintegy 30 méterrel a Szolnoki MAV csapata előtt.

Oriási „Tallér”

negyediklős pipereszappan 36 fillér Papp Lajos illatszertárában, Kossuth 1. Csapó 58.

Ingyen mehet a moziba

Igen ötletes ültást vezet be az Apolló mozgószínház igazgatósága. Holnapitól kezdve mindenki ingyen mehet moziba. Az Apolló-mozgó naponta egy ingyen-jegyet közzöl le lapunkban, amelyet persze azon a napon, amelyre az ingyen-jegy dátum szól, az Apolló-színház pénztáránál teljesen díjtalanul bérmeletik előadásra szóló belépő-jegyre cserélhet be akkor, ha a jegy tulajdonosa egy másik jegyet vált. Szinte fel-

becsülhetetlen jelentősége van ennek az akciónak, mert így azok is elmehetnek a moziba, akik ezideig anyagi okok miatt nem vehették igénybe a szórakozásnak ezt a formáját. Most azok a nagyobb családok is dldozhatnak a mozi által nyújtott szórakozásokra, akik eddig egy-egy film megtekintésekor íthaj jegyet voltak kénytelenek váltani, mert most csak felemennyiségű jegyet kell váltaniok, ha a lapból az ingyen-jegyet kívánják. Különösen kedvező helyzetben lesznek most az újságok előfizetői, akik minden külön kiadás nélkül juthatnak egy ingyen mozi-jegyhez.

Ekszer bevásárlás könyv rendelet szerint kapható Kultúra Antikváriumában, Szentanna 3.

A Szociális Misszió sorsolásának eredményei

A Szociális Misszió Társulat helyi szervezetének Kórház Missziója által folyó évi október 14-én vasárnap délután 5 órakor a kath. főgimnáziumban megtartott nyilvános sorsoláson a következő számok nyertek: 634 809 382 1497 836 19 186 644 132 478 11 42 1112 253 775 1307 160 510 569 390 1276 1260 557 768 888 870 1447 263 913 810 40 539 499 301 863 1252 500 1482 495 1678 886 355 681 315 1432 1009 885 915 108 561 402 556 1228 74 1068 1033 94 110 363 327 1053 436 159 295 700 211 764 452 481 1254 1340 579 1426 944 1091 534 751 1041 877 7 953 1134 196 878 251 1259 496 1194 260 238 1484 493 802 1331 522 278 329 736 483 896 A nyerményeket naponta d. u. 3—5 óra között Nyomató-u. 13. szalatt legkésőbb 1934 november 30-ig lehet átvenni, a sorsjegy beszoalattatása mellett. Későbbi jelentkezéseket nem veszünk figyelembe. Az esetleges sajtóhibákért felelősséget nem vállalunk. A vezetőség

A Váry-féle gyermektorna

október 17-én a ref. gimnázium tornacsarnokában megkezdődik. Órák szerdán 5—6-ig, szombatban 4—5-ig. Tandíj havonta 3 pengő.

HIRDETMEY

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem gazdasági hivatala által különböző selejt árú eladására f. hó 16-án d. u. 3 óra hirdett nyilvános árverés bizonytalan időre elmarad. A kerti széna eladására hirdett árverés a kijelölt időpontban meg fog tartatni.

Egyetemi gazdasági hivatal.

Borotválkozáshoz szappanok, krémek (Hezolite Rapid is) kapható FRICK TESTVÉREK szakküzletében Ferec József-út 27.

Uránia Apolló

Ma, kedden: Utoljára:

siessen megnézni ANNY ONDRA a legvidámabb magyar film

idei attrakcióját

„Az elcsereált menyasszony”-t

Kísérőül: HACSEK ÉS SAJO falrengető bohózata

AZ ÉGŐ NADRÁG

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

Az első előadás mérsékelt helyárrakkal.

„Az új rokon”

Perczel Zita, Turay Ida, Kabos, Gózon,

Delly főszereplésével.

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

Diétás konyhámat újra megnyitom. Gyomorsavtúltengésben, vesebajban, erlmeszedésben, gyomoridegességben szenvedők részére. Könnyű és tápláló. Mester-utca 6. Három csemetés.

Debreceni termény és takarmány piaci árak:

Búza 15.20-15.00-14.80, Rozs 11.00-10.80-10.50, Árpa 13.00-12.80-12.50, Zab 13.00-12.80-12.50, III. rendű 10.09, Tengeri 6 11.20-11.00, Tengeri 6/1

9.50-9.00, Tengeri csöves 6.80-6.50-6.20-6.00, Lucerna 7.50-7.00-6.80-6.50-6.20, Széna 7.20-7.00-6.50-6.00-5.50-4.00, Lóhere 6.50-6.00, Büköny 4.00-3.50, Alomszalma 2.50-2.00-1.80, Rozs-szalma 280, Zsúpszalma 1 kéve 26-24, Csokorépa 2.20-2.00, Takarmányrépa 1.60-1.50.

Szerkesztő: Dr. LISZT NANDOR, Felelős kiadó: Dr. PAJOR GYÖZÖ

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetés 10 szög hétköznap 40 fillér, vasárnap 60 fillér és egyszerre két reggeli lapban: a Debreceni Ujságban és a Debreceni Független Ujságban jelenik meg. Apróhirdetés díja postabélyegeken is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágosítást a kiadóhivatal: József kir. herceg-utca 16. és a fiókiadóhivatal József kir. herceg-utca 2. (Kovács Gyula-féle ház.) ad. (Telefon: 21-41. és 23-48.)

Debreceni munkás

... ad keveret, ha harisnya ... kőtűtára ... szakszövetet Be ... árakában szerzi be

LEVELEZÉS

Elegáns jellegre levél van a kiadóhivatalban. 706

ÁLLÁST KERESŐ NŐK

Szerénn kis lakásért takarítást, stoppositást, házi munkát vállalok. Cím: a kiadóba kérem 749

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS NŐKNEK

Vidékre német nevelőné felvétetik. Jelentkezés Bujdosó-u 5-a, (Homokkert.) 718

Önállóan

főző minden szakácsnőt jó bizonyítvánnyal fogadok. Hunyadi 24, emeleten. 1985

Hat éves

gyermek mellé németül tudót felvesz Fülöp, Vesselőny utca 121. 1982

Bejárónőt

mosással keresek. Jelentkezés délután négytől. András-sy-út 16. 4500

Fiatal

mindenes leányt jó bizonyítvánnyal azonnalra keresek. Piac-u. 58. IV lépcső. II. e. 35. ajtó 1986

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Urakat és hölgyeket keresünk előfizetés gyűjtésére, jutalékok azonnal fizetünk József kir. h-u. 16. 742

Megbízható

kifutótű felvétetik, lehetőleg kerékpárral, Guttmanngszerület. Piac-u. 52. 1976

Kifutótű

felvétetik Schwarz nővérek Simonffy-utca 2. 1979

Újves

fiú pincér tanulónak felvétetik. Korona-vendéglő. 1987

BÜTOROZOTT SZOBA

Különbejárátú bútorozott szoba kiadó. Honvéd-utca 9-1. Palota 4493

Utcai

különbejárátú, elegánsan bútorozott szoba elcséjére kiadó. Széchenyi-utca 29. 1980

Különbejárátú

utcai bútorozott szoba november 1-re kiadó. Arpad-ter 47. fejmelet. 4496

Svetits-palotában

különbejárátú bútorozott szoba egy személynek kiadó. III lépcső. 3. 4502

Különbejárátú

bútorozott szoba kiadó azonnal egy vagy két személynek teljes ellátással Szilágyi Rákóczi u. 5 sz. 558

Bútorozott

szoba kiadó. Piac u. 10. II. em. 1. ajtó. Megtekinthető: d u. 2-3 között. 549

Kis

bútorozott szoba esetleg ellátással kiadó. Püspöki palota. I. 38. 4396

Kétszobás

lakás orvosi rendelőnek kiadó Csapó-u. 10 sz. alatt. 641

Utcai

csinosan bútorozott különbejárátú szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Széchenyi-u. 12. 569

KIADÓ LAKÁS

Ötcsobás egy szobás, konyhas lakás, egy kütűnő borpince, nagy helyiség raktárnak azonnal kiadók Nap-utca 10. Ertekezni Arany János-utca 30. 4498

Egy

szoba, konyha, speiz kiadó. Bujdosó-utca 36. Homokkert. 747

Szobás.

konyhas lakás Csapó-utca 41 kiadó ugyanott üzletelviség. Ertekezni Szent Anna 7. 4439

Utcai

egy szoba, konyhas és udvari 2 szobás, konyhas lakás kiadó Honvéd-u. 9-1. Palota. 748

Kiadó

utcai kétszobás, összkomfortos úri lakás novemberre, mélyen leszállított berétt. Teleki-utca 13. 4501

Utcai

két szoba, konyha, előszoba november 1-re kiadó Hetvan-u. 64 1978

Kétszobás

udvari lakás kiadó József kir. herceg-u. 41. 1927

Udvari

2 szoba konyhas lakás, üvegezett verandával nov 1-re kiadó. Mester-u. 21. 4161

Kiadó

azonnalra is egy szobás, előszobás úri lakás melkkelhelyiségekkel, vízvezeték, villany Barna-u. 4. 4493

Kétszobás.

parkettes moder lakás központban kiadó Telefon 10-40 4406

Kiadó

utcai kétszobás modern fürdőszobás úri lakás parkos udvarban. Cím a kiadóban. A

Egy

kettő szobás lakás kiadó Baithányi-u. 1. házmeztérnél. 14-18

Kétszobás.

konyhas előszobás lakás két pincékamrával november 1. kiadó. Csokonai-u. 26. alatt. 1942

Kiadó

november 1-re az Iparkamara házában, Werbőczy-utca 4 szám alatt egy 5 szobás, teljes komfortos lakás, egy 2 szobából álló lakás, egy udvari szoba és egy üzletelviség. Kiadó még a Rákosi Jenő-utca 7. számú házban egy üzletelviség. Ertekezni az Iparkamara hivatalában. 4387

AJÁNLAT

Takaréktűzhelyek kaphatók Nagy, kétsütős, maiolikas alkalmi áron 1983 Kandia 15.

Katonatiszteknek tűzfűtő-szenet

aiánlok legelőbb kétszobás házi részletfizetésre. Halász Bertalan, tűzifa-szén kereskedő, Margit-fürdő mellett. Telefon: 10-24. 4335

Prima minőségű

nemesített bányai búza vetőmag kapható a debreceni kir. törvényeségi fogházban kisebb tételekben is. B

Kosztmőt.

kabátot, modern utcai és házi ruhákat jutányosan készítenek. Tóth Istváné női szabó Dégenfeld-ter 10. 735

Zománc-tűzhelyek

kályhák, kőesővek, főfokozók, szénkúpák kályhatálak nagy választékban Nagy vasúletében, Csapókanyar. 4474

Hőcsőbörök

elesőrangú minőségben, férfi, vagy női bunda bélelésére jutányosan kaphatók. Egy-malom-utca 3. szám alatt. 714

Tűkrök

gyártása, üvegek csiszolása, régi tűkrök fonsorozása, fűrdőszoba tűkrök, Sipkovits Nagyvárad utca 15. 4295

Elegánsan

akar Ön öltözködni? Készítesse ruháit Kun József elismert úri szabónál. Piac utca 58. Linoleum udvar, földszint Hiteles és egyéneknél részlete, kétszobás fűrdő-cső fazon árak. 151

TŰZIFAT.

száraz cser-, tölgy, varga, gyertyán hasábból aprítva, tölgy tüzelésre 100 kg-ot 3.60-ért, vegyes avári tüzfűt 100 kg-ot már hazaszállítva 3.20 fillérért szállít Halász Bertalan tűzifa és szénkereskedése Margit-fürdő mellett. Telefon: 10-24 sz 4336

Paplanvarródámban

készítenek a legmodernebb paplanokhoz anyagból vagy dús raktárból választva, Debreczenre, Kossuth 11. 449

Hihetetlen

olcsóságok Gobeljn- és perdeszalmak, előrajzolt konyhahazirak, mindenemű kézimunka anyagok, fonalárú különlegességek Favorit Kőzimunkás, Csanó 18 1913

Használt

férfi, női és gyermek ruha, eladás és vétel, Csanó 7. 5

TELJES ELLÁTÁS

Alsóbb osztályú ref köznevelési tanárka teljes ellátásra elfogadtatik Péterfia 26. 203

Teljes

úri ellátás szobával együtt személyenkint napi 3 pengő. Havonta előre fizetve lényegesen olcsóbb. Rákóczy-u 5. kérésztűpület. 728

OKTATÁS

Szűjtett francia nyelvmesternő utányosan privat. és csoportórákat ad. Kivánatra házhoz megv. Bathányi-u 11. 4497

Fejes-nyelviskolában

kizárólag 10-15 évet külföldön töltött középiskolai szak tanárok tanítanak Kályvitér 13. (Uránia épület.) 4215

Naményi

Gvorsiró- és Géniróiskolában szakszerű olcsó kiképzés Szépirástanítás, helyesírás-tanítás, Miklós u. 8. 4104

Gyorsírási

órákat ad okleveles gyorsírástanító Cím a kiadóban 426

Zongoróórákat ad

igen mérsékelt áron tanárnő Akadémiai rendszer szerint tanít. Kivánatra zeneiskolában vizsgáztat Külön olcsó magyar-nóta tanfolyam. Kossuth u 39 I. emelet C. 13-17

PÉNZ

Nagymamáját kérdezze meg hogy ő is már Benyátsnáj vásárolta a kőfő himző és horgoló pamutokat.

KERESLET

Tíz kg-os pulit mérleget veszek. Kohn, Simonffy 18. 1984

Önűthető

fűrdőkádát, használt, de jó állapotban levőt megvételre keresek. Cím: a kiadóba kérek. 627

Mosott rongyot

vesz a kiadóhivatal József kir. h u. 16 sz

Fajtszta

szürke him puli kutyát keresek megvételre. Komlóssy-út 15 632

Postagajambokat

veszek. Anafi utca 20. 537

Hevnyidékre

málhas állatnak alkalmas lovat keresek Cím a kiadóban

Csapó-utca

ejejen jól bevezetett fűszerüzlet társat keres. Cím a kiadóban. 1919

Hungaria.

kávéház helyiségeknek felosztása folytán novemberre bérbeadó:

1 Arany János-utcai bejárattal tágas üzletelviség, nagy üveg tetejű teremmel és 3 nagy helyiséggel szuterén és felső konyhával. Jobbjaita olcsó kávéház és étterem, tanchelyiség céljára alkalmas! 2 Kétszobás földszinti garzon lakás gáz, villany, vízvezetékkel alkalmas irodának is kapuajtái beáratott. 1981

HANGSZER

Hegedű, kiváló, kimuzsikált olcsón eladó. Megtekinthető Tanczer. Bathányi-utca 6 701

AUTÓ-MOTOR KERÉKPÁR

Ford, személyautó, üzempépes, igen jó állapotban eladó Piac-u. 7. könyvüzlet. 4429

Üzemképes

autó (Chevrolet) remek motorral eladó Csapó-u. 10. 722

Motorkó 37 fillér.

benzin, speciális autó- és motorkerékpár alajok, alkatrészek és felszerelési cikkek, gépolajok, padlóolaj, petróleum legújtanvosabban beszerezhetők Emerich László szaküzletében Debrecen. Halász köz Az angol Dunlop pneumatik képviselő. Telefon: 16.09. Éjjel a kiszállítás a Széchenyi u 3. sz. kapun át történik. 3423

Autóház.

traktorját, motorkerékpárját javíttassa Postariknál, Nyil utca 15 2609

ELADÓ ÁLLATOK

Falcsalombok túlszaporodás és helyszűke miatt mélyen leszállított árban eladók Anaffv utca 20. 144

Spitz kutya-

fiókák 7 hetesek, eladók. Csillag-u 22. 4433

ELADÓ FÖLD

Boldogkertben Csóka utca 12 számú telekből mekosztás folytán 1 házasszélsőség és 2 ház hely jutányos áron és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Tiszántúli Mezőgazdaság Hiteletintézet. Kossuth u 8 9419

ELADÓ HÁZ

Balatonajmádban adómentes szép villa, kilenc szobával eladó. Penzióknak is alkalmas Erdeklődni a kiadóban. 4427

Nagy jövedelmet

hozó ház örökösödés miatt olcsón eladó. Hajnal-u 27. 4326

Modern

kettő háromszobás családi lakóházak a Poroszlai-úton kedvező részletfizetések mellett eladók. Ertekezni Tóth és Sebestény részvénytársaságnál. Fűrdő-utca 2. szám 4275

Csapó-utca

ejejen jól bevezetett fűszerüzlet átadó vagy társulok. Cím a kiadóban 1919

Ötszobás

családi ház nagy kerttel, Rákóczi-utca 52. eladó. Ertekezni Miklós-utca 46. 645

Nagyon olcsón.

kétszobás vegye meg a Nap 23 Maróthy 24. Percecs 13. számú házat vagy lakbértorlesztséssel, kevés előleggel. Prima házak. Hitelesítővetézet. Szent Anna tiz. 4175

Téglavetőben.

Szárca-utca 3. szám alatt lakás elhalálózás miatt olcsón eladó 718

Lakbértörlesztésre

eladó vagy elcsereendő kétszoba, konyha, előszoba, speiz és egy szoba, konyha, modern épület. Bozzai-telep. Uj-utca 11

Házasszélsőség

Szabó Kálmán utca 20. a alatt 3 szoba, konyha, kamara műhely és mellékhelyiségekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet Tiszántúli Hiteletintézet. Kossuth u. 8 202

KÜLÖNFÉLE

Vámospercsi. úton barna penztárcában 3 pengőt elhagytam 13-an. Kérem a megtalálót, hogy mivel szegény asszony vagyok, a rendőrségre szolgátfassa be illő jutalom ellenében. 443

Keltegőp.

120 tojásos, teljes felszereléssel, kitűnő állapotban, olcsó sörangú működésű, olcsó eladó Ugyanitt egy tea-tálka és egy selyem állólámpa eladó. Pozsony-út 443

Aquárium.

halak 10 fillértől és halak eladó Kassa-út 13

Hosszúnyakú

horosüvegek, azoktól új használt különböző számú cipők eladók. Miklós u. 41

ELADÓ INGÓSÁG

Egy iókarban levő gyermekes 60 pengőért eladó. Ter Bajt-ut. 18. földszin.

Egy modern

gyermek fehér sportkoszt adó. Görbe u. 1.

Egy

női téli barna és egy téli fekete kabát eladó. Nyul utca 34

Vaságy.

összezsukható, kramofon mezekkel eladó. Kossuth 61. balra.

Maovar Nemzeti

és Laphidóvállalat kiadó

ELŐFIZETÉSEL EGYSZÁM: A

(Trian

A

A b

Beszám

László fői

felkérés

eszközöl

tesztési k

lasi járul

A vizsgá

recenbe e

ügyminisz

folyamán

burkolási

jaival egy

vizsgálta

naszait.

A bizott